

Archeologienota

Leuven Meikeverstraat

Verslag van resultaten

Johan Claeys

2017

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	4
1.1	<i>Administratieve gegevens.....</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving van de geplande werken</i>	<i>4</i>
2	Bureaustudie	8
2.1	<i>Onderzoeksopdracht.....</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Werkwijze en strategie.....</i>	<i>8</i>
2.3	<i>Landschappelijke ligging</i>	<i>9</i>
2.4	<i>Archeologische context en historische beschrijving</i>	<i>17</i>
2.4.1	<i>De Centrale Archeologische Inventaris</i>	<i>17</i>
2.4.2	<i>Het historische kaartmateriaal</i>	<i>24</i>
2.5	<i>Interpretatie en advies op basis van het bureauonderzoek</i>	<i>30</i>
3	Conclusies vooronderzoek	31
3.1	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>31</i>
3.2	<i>Samenvatting</i>	<i>32</i>
4	Bibliografie.....	33
	Bijlage 1: werkplannen.....	34
	Bijlage 2: Plannenlijst	35
	Bijlage 3. Lijst figuren	37

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcodes:	Bureaustudie: 2017K173
Betrokken actoren:	Johan Claeys (erkend archeoloog 2017/180): projectleider
Locatie:	Percelen gelegen tussen de Meikeverstraat en Diestsesteenweg in Kessel-Lo (3010 Leuven) Dichtstbijzijnde adressen: • Diestsesteenweg 545, 3010 Leuven (Delhaize Kessel-Lo) • Laurent-Benoit Dewezlaan 2, 3010 Leuven Zie Figuur 1
Lambert coördinaten	(bounding box coördinaten – Lambert 72) ZW: x = 176 188,66 m / y = 175 180,80 m NO: x = 176 309,16 m / y = 175 386,43 m
Kadastrale gegevens:	Leuven / Afdeling 7 Kessel-Lo / Afdeling 1 / Sectie C / Perceelnrs. 132G, 132T en 133R8 (geen perceelnr. voor meest W perceel) Zie Figuur 1
Oppervlakte van het terrein:	ca. 9.850 m ² (ca. 0,985 ha)
Topografische kaart:	Zie Figuur 2

1.2 Beschrijving van de geplande werken

De stad Leuven voorziet een nieuwe verkaveling in het verlengde van de huidige Meikeverstraat tussen de Laurent-Benoit Dewezlaan en de Diestsesteenweg (N2). Daarbij wordt de Meikeverstraat doorgetrokken tot aan de Diestsesteenweg (Figuur 1). De werken worden zowel op openbaar domein als op privaat domein uitgevoerd. De zone waar de rijweg komt is reeds toegevoegd aan het openbaar domein (geen perceelsnummer) en de private percelen (132G, 132T en 133R8) zijn eigendom van de stad Leuven en toegankelijk.

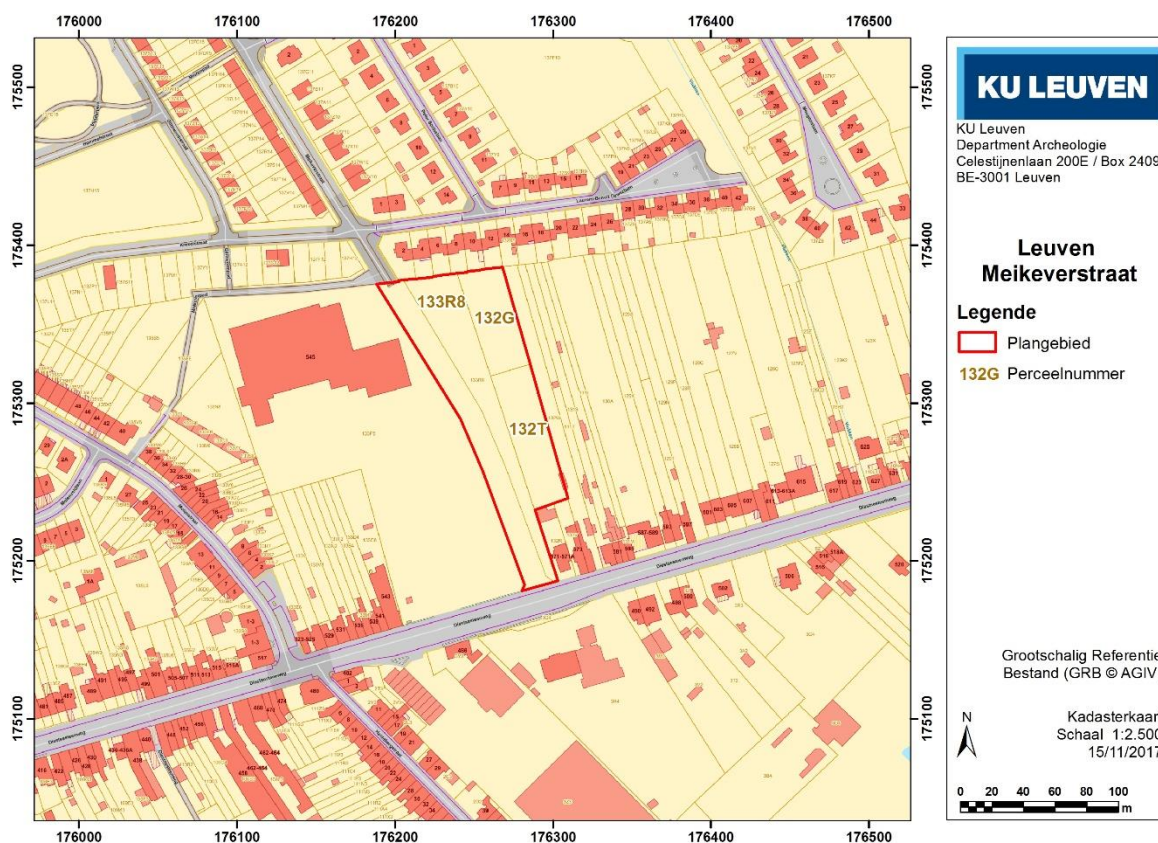
De opdracht slaat enkel op de nieuwe verkavelingsaanvraag: ontsluitingsweg (Figuur 4 en Bijlage 1) + aanpalende kavels (Figuur 5 en Bijlage 1). Voor de herinrichting van het nieuwe kruispunt van de Diestsesteenweg met de Meikeverstraat is er reeds een stedenbouwkundige vergunning en dat deel hoort bijgevolg niet tot de opdracht.

Er wordt tot 2,50 m diep gewerkt voor de aanleg van de riolering in het verlengde van de Meikeverstraat. Aangezien het hier een nieuw aan te leggen weg betreft is er geen bestaand gabarit van oudere rioleringen. Er zijn op dit ogenblik geen definitieve plannen voor de verkaveling ten oosten van deze weg.

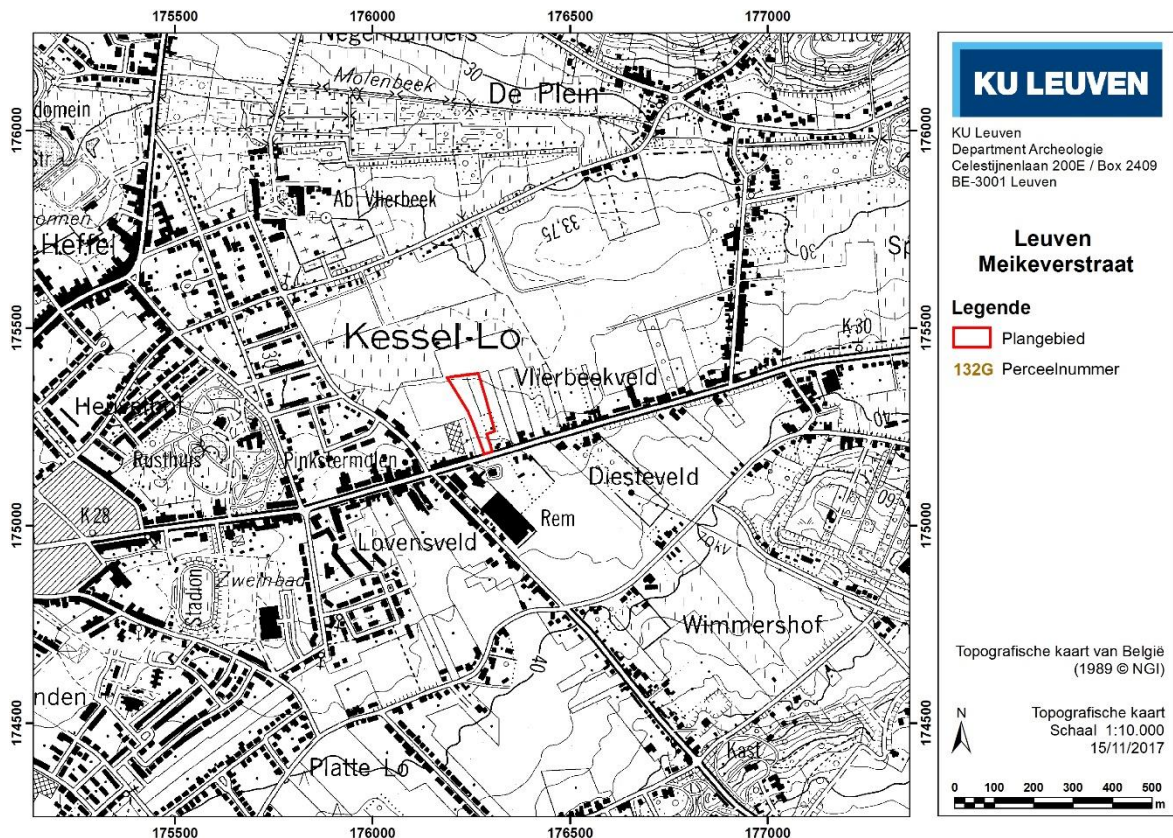
De voorlopige plannen (Figuur 5) tonen twee grote bouwvolumes (respectievelijk 874 m² en 824 m² in oppervlakte), gescheiden door een nieuw aan te leggen zijweg van de Meikeverstraat. Aangezien er in de definitieve versie nog kan afgeweken worden van deze voorlopige plannen, wordt er uitgegaan van een maximale versterking van eventueel aanwezige archeologische waarden.

Aangezien de oppervlakte van het plangebied (ca. 9.850 m²) het oppervlaktecriterium van 3.000 m² overschrijdt en het plangebied volgens het Gewestplan volledig in woongebied valt (Figuur 3) dient een bekrachtigde archeologienota bij de verkavelingsaanvraag te worden toegevoegd.

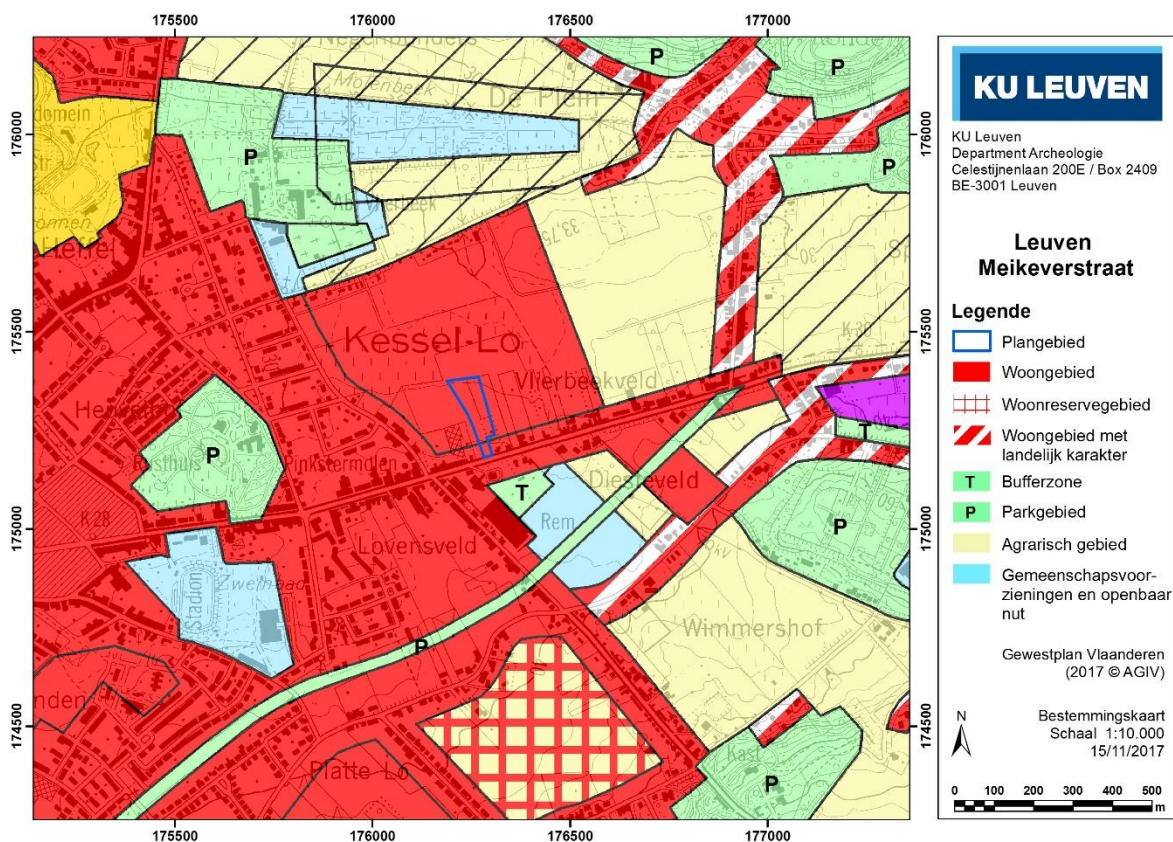
Er moet een kapvergunning aangevraagd worden voor het verwijderen van de bebossing op het oostelijke deel van het plangebied. De opdrachtgever kiest daarom voor een archeologienota met uitgesteld traject. Het huidige onderzoekstraject behelst dus alleen een bureaustudie en geen onderzoeksstappen met ingreep in de bodem.

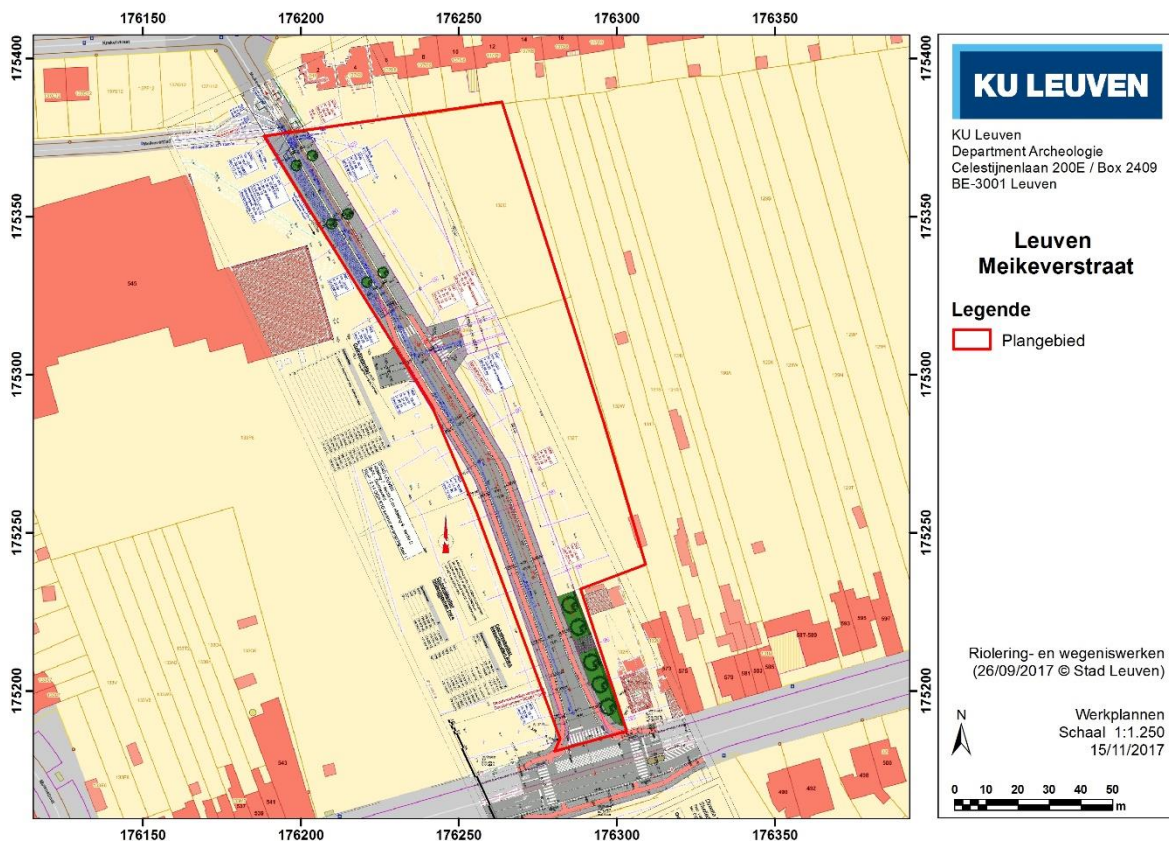
Figuur 1. Locatie van het plangebied op het Grootschalig Referentie Bestand (GRB © AGIV).

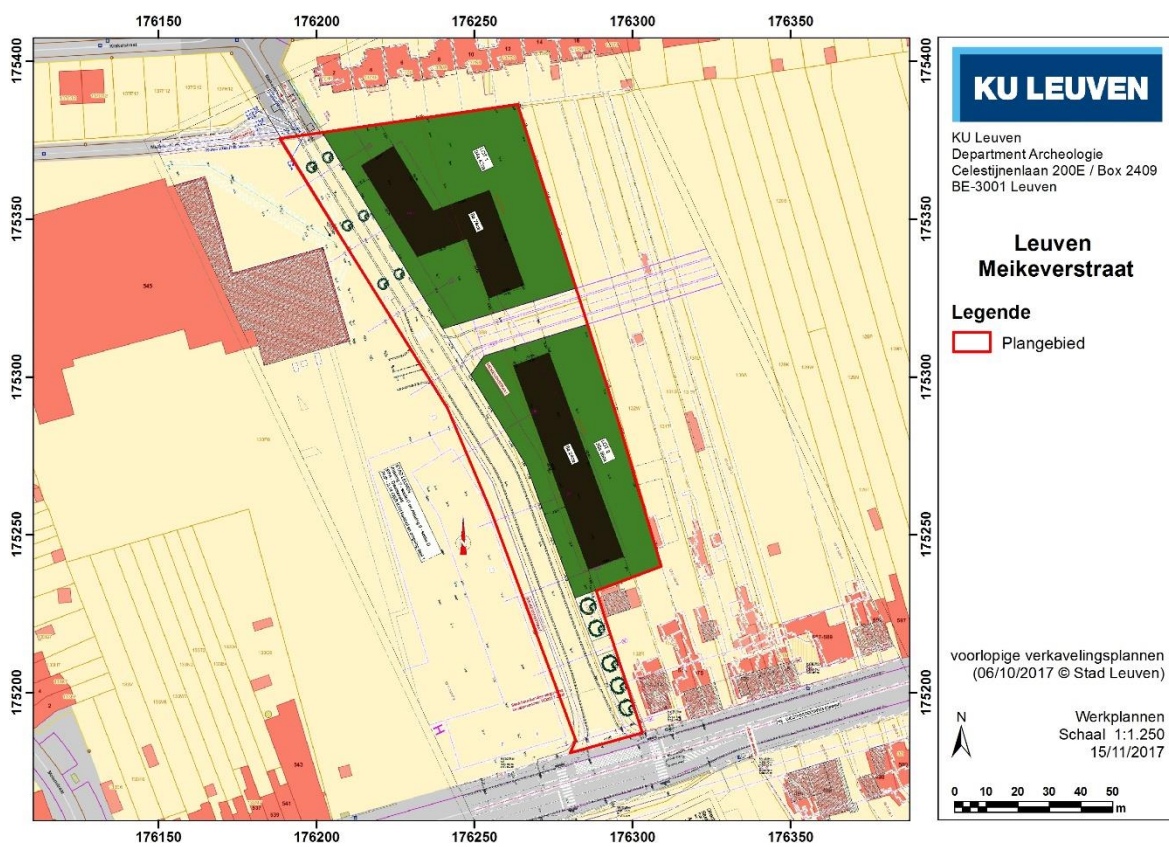
Figuur 2. Locatie van het plangebied op de topografische kaart van België (© NGI).

Figuur 3. Locatie van het plangebied op het Gewestplan (© AGIV). Het plangebied bevindt zich volledig in woongebied (rood, code 0100).

Figuur 4. Riolering- en wegeniswerken geplot op het GRB (plannen in detail in Bijlage 1).

Figuur 5. (Voorlopige) verkevelingsplannen geplot op het GRB (plannen in detail in Bijlage 1).

2 Bureaustudie

2.1 Onderzoeksoopdracht

De archeologienota heeft als doel om de mate van bedreiging voor eventueel aanwezig archeologisch erfgoed door deze ontwikkeling te bepalen. Op basis van deze inschatting wordt bepaald in hoeverre een verder archeologisch traject noodzakelijk is voor het identificeren en documenteren van het eventueel bedreigd archeologisch erfgoed.

Het bureauonderzoek is de eerste onderzoeksstap binnen deze archeologienota en heeft tot doel om de archeologische verwachting binnen het plangebied te bepalen, de aan- of afwezigheid van archeologische sites vast te stellen, de bewaringstoestand en de relatie met het landschap ervan te bepalen, de mate waarin het door de geplande werkzaamheden wordt bedreigd te bepalen en vast te leggen hoe met het terrein moet omgegaan worden bij de geplande bodemingrepen. De vraagstelling voor het bureauonderzoek kan als volgt worden geformuleerd:

- *Welke is de archeologische verwachting voor het plangebied?*
- *Wat is de kans op het aantreffen van archeologische sites die niet tijdens het reeds uitgevoerde vooronderzoek zijn geïdentificeerd?*
- *Indien nog waardevol archeologisch erfgoed aanwezig is, wat is de impact van de geplande werken daarop?*
- *Is verder vooronderzoek vereist en welke volgende onderzoeksstappen zijn nodig?*

Het bureauonderzoek kan op zichzelf staan of kan deel uitmaken van een langer traject van mogelijke vooronderzoeken. Alleen wanneer op basis van het bureauonderzoek kan aangetoond worden dat de geplande werkzaamheden geen bedreiging vormen voor het bodempatrimonium of dat onderzoek van het bedreigde erfgoed niet zal resulteren in kenniswinst, kan de archeologienota afgerond en bekrachtigd worden na de bureaustudie. Indien er echter argumenten aangereikt worden voor vervolgonderzoek of indien uit het bureauonderzoek blijkt dat er onvoldoende gegevens konden worden verzameld om de archeologische verwachting binnen het gebied in te schatten en de onderzoeksvragen te beantwoorden, zijn verdere stappen in het onderzoekstraject noodzakelijk.

2.2 Werkwijze en strategie

Alle beschikbare informatie over het terrein en zijn omgeving werd verzameld en onderzocht, waaronder kaartmateriaal, fotografische bronnen en literatuur. Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via de bodemverkenner van de Databank Ondergrond Vlaanderen, via de generieke viewer van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) en via de ArcGIS applicaties van Geopunt Vlaanderen. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd geraadpleegd om een inschatting te maken van de archeologische waarnemingen in de onmiddellijke omgeving van het plangebied. Van het uitgevoerde historisch en heemkundig onderzoek is een stand van zaken gemaakt met betrekking tot het onderzoeksgebied op basis van alle beschikbare publicaties (zie bibliografie). Het historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd via diverse online toepassingen, indien mogelijk gegeorefeerd/gecorrigeerd in ArcGIS. Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de grondgebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te schetsen.

2.3 Landschappelijke ligging

Leuven is ontstaan in de vallei uitgesneden door de Dijle en de Voer en de zijrivieren de Molenbeek en de Leibeek, meer bepaald aan de kruising van de Dijle met (een aftakking van?) de Romeinse weg Elewijt-Tienen. De Dijle snijdt zich ruwweg van zuid naar noord door het Brabants leemplateau en de heuvelruggen van het Hageland. De vallei ter hoogte van Leuven varieert in hoogte tussen de ca. 18,5 m tot ca. 24,5 m TAW, terwijl de toppen van de heuvels in de onmiddellijke nabijheid van Leuven variëren van 75 m (Chartreuzenberg ten noordoosten) tot 107,5 m TAW (Pellenberg ten oosten). Het landschap ten noorden van Leuven, stroomafwaarts van de Dijle, is grotendeels vlak: de vlakte van laag-België. De rondom Leuven liggende bodems op de heuvels van het Hageland en het Brabants plateau bestaan hoofdzakelijk uit zandleem- en leembodems (De Smedt 1980).

Het landschap ten noordoosten van Leuven wordt gedomineerd door de zogenaamde getuigenheuvels, met sterke hellingen en plateauachtige toppen. Tussen de getuigenheuvels liggen brede (vochtige) depressies met een vlakke tot concave valleibodem. Zoals de naam aangeeft zijn deze heuvels overblijfselen (getuigen) van een mioceen landschap, dat ca. 23 tot 5,3 miljoen jaar geleden is ontstaan (Stad Leuven 2017). Het landschap bevindt zich op relatief vlak terrein centraal in de vallei van de Abdijbeek-Molenbeek, die ten noorden begrensd is door de Kesselberg-Wijnbergen en ten zuiden door de Trolieberg-Pellenberg (Figuur 6). Het terrein loopt licht op in zuidelijke richting, variërend tussen de 32,2 en 35,6 m TAW (Figuur 7), terwijl de diepste en natste delen van de vallei zich ten noorden van het plangebied op ca. 25 m TAW bevinden (Figuur 8).

Het tertiaire substraat onder het plangebied behoort tot de Formatie van Brussel (Figuur 10) en bestaat uit bleekgrijs tot gelig fijn zand, kalkhoudend, soms fossielhoudend en met kiezel- en kalkzandsteenbanken. Ten noorden en ten zuiden van het plangebied vinden we diestiaanheuvels terug, waarbij langs de flanken op geringe diepte de Formatie van Sint-Huibrechts-hern kan aangetroffen worden. Langs de Trolieberg tekenen zich lokaal ook de Formaties van Bilzen, Borgloon en Boom af. Volgens de isohypsenkaart bevindt de top van het tertiaire niveau zich ter hoogte van het plangebied ongeveer halverwege tussen de 30 en 40 m TAW, wat zou betekenen dat de Formatie van Brussel op geringe diepte kan worden aangesneden. In de nabijgelegen boring GEO-96/136-B1, die in 1997 werd geplaatst op minder dan 100 m ten zuiden van het plangebied, werd het tertiaire niveau mogelijk aangesneden op 2 m diepte (een andere interpretatie gewaagt echter van min. 6 m quartaire afzettingen). Op minder dan 500 m ten noordoosten van het plangebied, op een opvallende verhevenheid in het landschap, werd de Formatie van Diest aangeboord op dieptes van 0,50 m (boringen kb32d89e-B76 en kb32d89e-B77), 0,60 m (boring kb32d89e-B468) en zelfs dagzomend (boring kb32d89e-B469). Bij boringen ca. 550 m ten westen van het plangebied werd het tertiaire niveau echter pas aangesneden op min. 10,15 m (boring kb32d89e-B418) en 20 m (boring kb32d89e-B9) ten opzichte van het maaiveld.

Tijdens het quartair is bovenop deze Brusseliaanzanden ter hoogte van het plangebied een eolisch pakket zandleem afgezet (donkergroen op Figuur 11). De zandleem is gevormd door een combinatie van de dekzanden van de Formatie van Wildert en de Brabant löss (Goossens e.a. 2007, 29, 34 Figuur 11). In deze afzettingen zijn verschillende droogdalen ingesneden die opgevuld zijn met colluvium (lichtgroen op Figuur 11).

Op de Bodemkundige Kaart van België (Figuur 12-Figuur 13) is de zuidelijke punt van het plangebied niet gekarteerd (OB), aangezien het zich in de bebouwde kom bevindt. Het centrale deel bestaat uit bodemtypes Lcc0 (zuidelijk) en Lcp(c) (noordelijk) en in de noordelijke punt worden

bodemtypes EDx en sPcf(p) aangesneden. Op basis van de omliggende gekarteerde zones, kan gesteld worden dat ook de zuidelijke punt van het plangebied waarschijnlijk onder bodemtype Lcc0 valt.

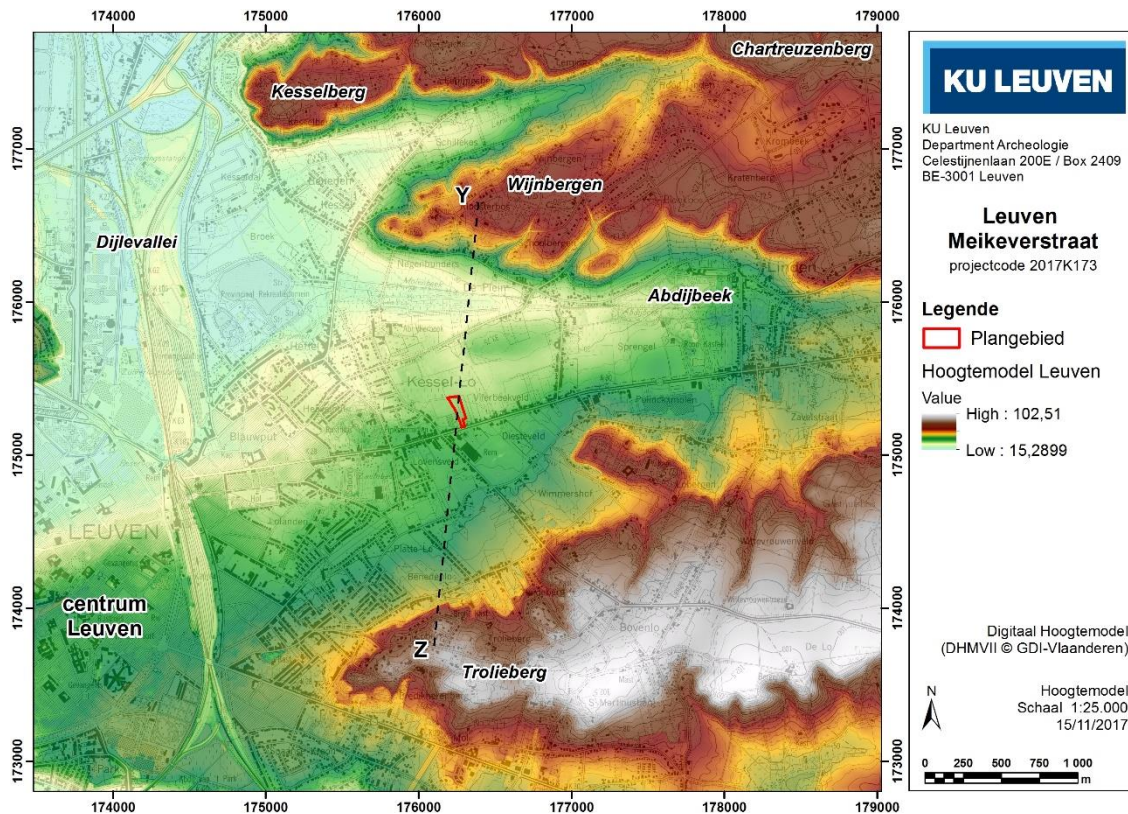
Het bodemtype Lcc0 staat voor zwak gleyige (c) zandleemgronden (L) met een sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B horizont (c) en een A horizont dikker dan 40 cm (0). In vele gevallen komt een substraat voor op wisselende diepte. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120 cm. Normaal hebben deze gronden geen watergebrek noch wateroverlast. De substraatgronden zijn in het voorjaar koud en laat te bewerken en kunnen in de zomer bij aanhoudende droogte aan watergebrek lijden.

De Lcp(c)-bodems betreffen zwak gleyige (c) gronden op zandleem (L), met een door colluvium bedolven textuur B, op een diepte van minder dan 80 cm onder het maaiveld (p(c)). De bouwvoor van deze gronden is donkerbruin en gaat over in een niet gedifferentieerd materiaal dat nog alle kenmerken van een in water afgezet sediment vertoont. Op een diepte van 80-120 cm wordt de kleur grijs en komen roestverschijnselen voor. De waterhuishouding is gunstig. Geringe wateroverlast tijdens natte winters is mogelijk.

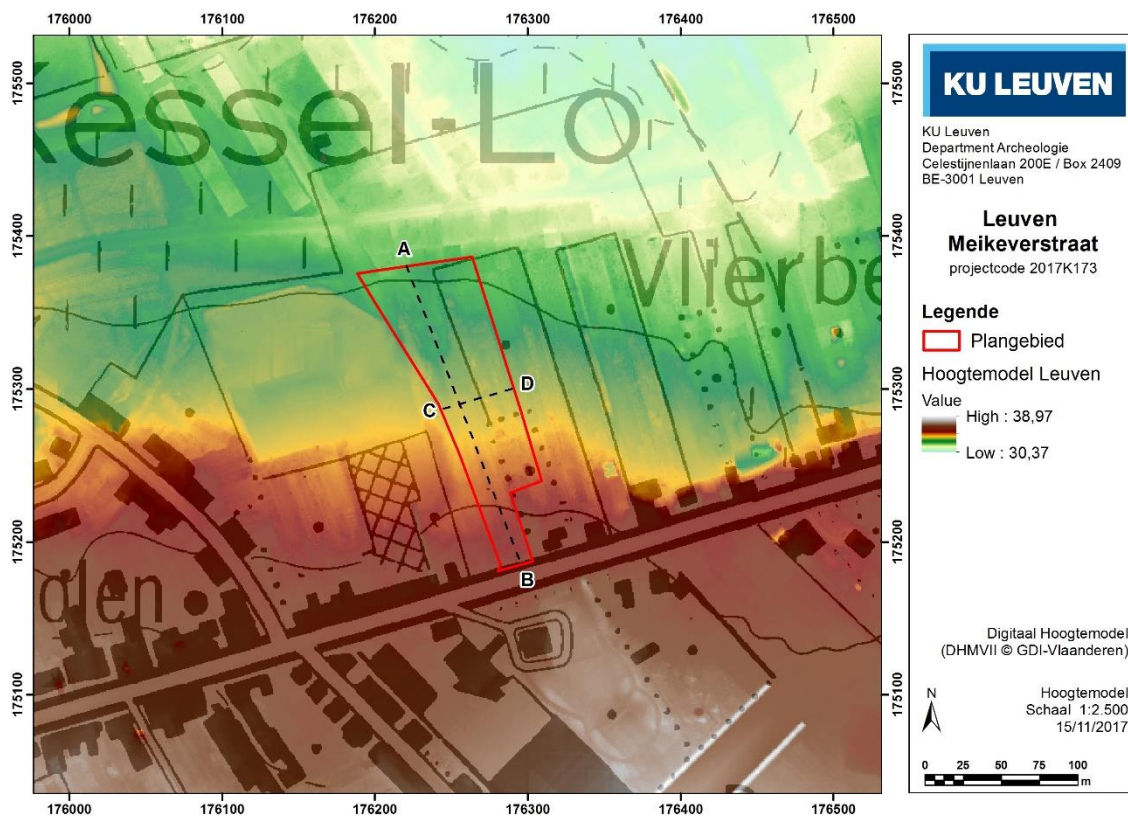
Bodemtype EDx zijn zwak tot matig gleyige (D) kleigronden (E) met een niet bepaalde profielontwikkeling (x). Ze vertoont enige gelijkenis met bruine bodems. De humeuze bovengrond met zwakke blokstructuur gaat geleidelijk over naar het (zwaar) kleilig moedermateriaal. De ontwikkelingsdiepte bedraagt 40-50 cm. Soms komt onder de humeuze bovengrond een plastische en structuurloze kleilaag voor. Onder cultuur verdwijnen alle sporen van profielontwikkeling, zodat deze moeilijk kan bepaald worden. De inwendige ontwatering is gebrekkig ten gevolge van het hoog kleigehalte. In vochtige perioden zijn die bodems zeer nat; en bij aanhoudende droogte zijn er uitdrogingsverschijnselen. Deze bodems komen voor waar de tertiaire kleien dagzomen.

Bodemtype sPcf(p) staat voor matig droge (c) licht zandleemgronden (P) met een weinig duidelijke humus en/of ijzer B horizont (f), met zandsubstraat (s) en met een diepe humus B horizont (p). Deze bodems zijn ontwikkeld op nagenoeg dagzomende mariene sedimenten, geel of grijsgroen en glauconietrijk. Onder de bouwlaag, 25-30 cm dik, komt na een overgangshorizont een donkerbruine tot grijsbruine Podzol B voor. Het substraat is ondiep en de roestverschijnselen beginnen op de diepte van 60-90 cm. De waterhuishouding is gunstig.

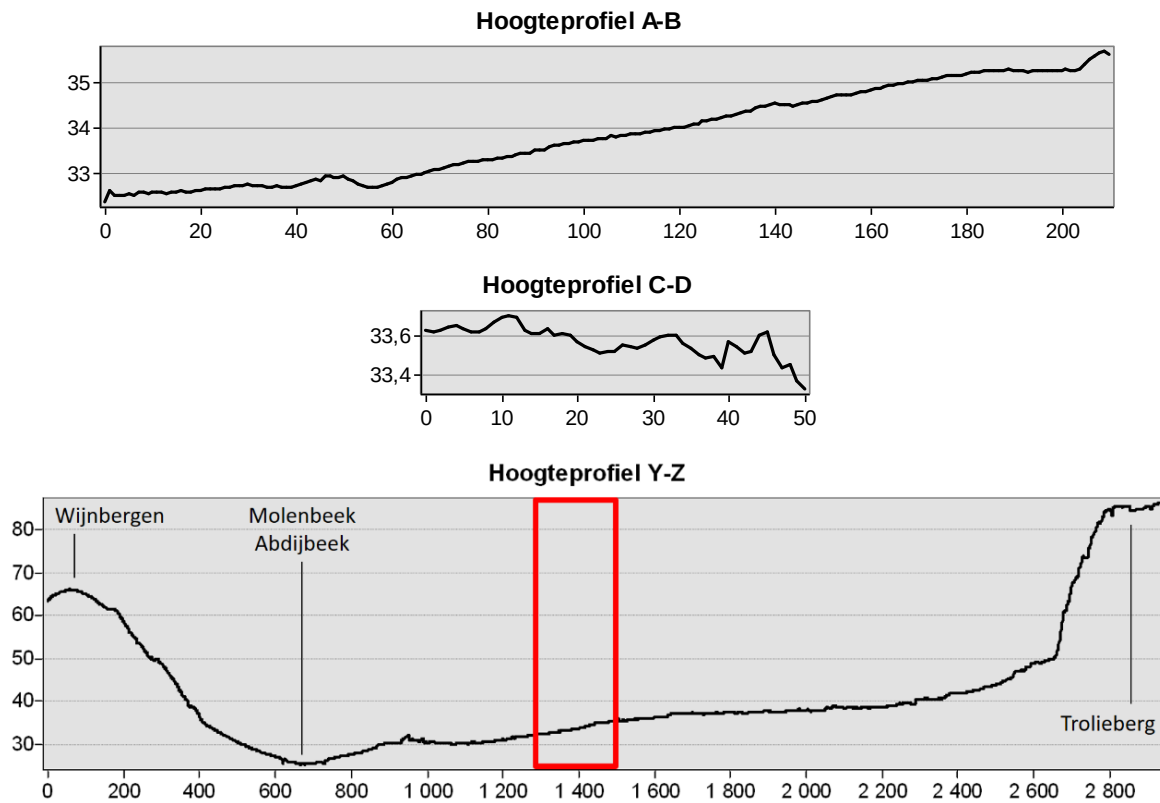
Het terrein is niet in gebruik geweest als landbouwgrond in de recente geschiedenis (Figuur 14). Op het moment van schrijven van de archeologienota is het westelijke deel van het terrein grotendeels bedekt met gras en het oostelijke deel met bomen (Figuur 15). De aanwezigheid van bomen (geen officieel bos) op een groot deel van het plangebied is de reden om op dit ogenblik nog geen veldwerk uit te voeren en een archeologienota met uitgesteld traject op te stellen. De afstromingskaart (Figuur 16), tenslotte, toont hoe een zijtak van een niet-permanente afstromingsgeul doorheen het gebied loopt, maar de kans op grootschalige erosie binnen het gebied is erg gering.

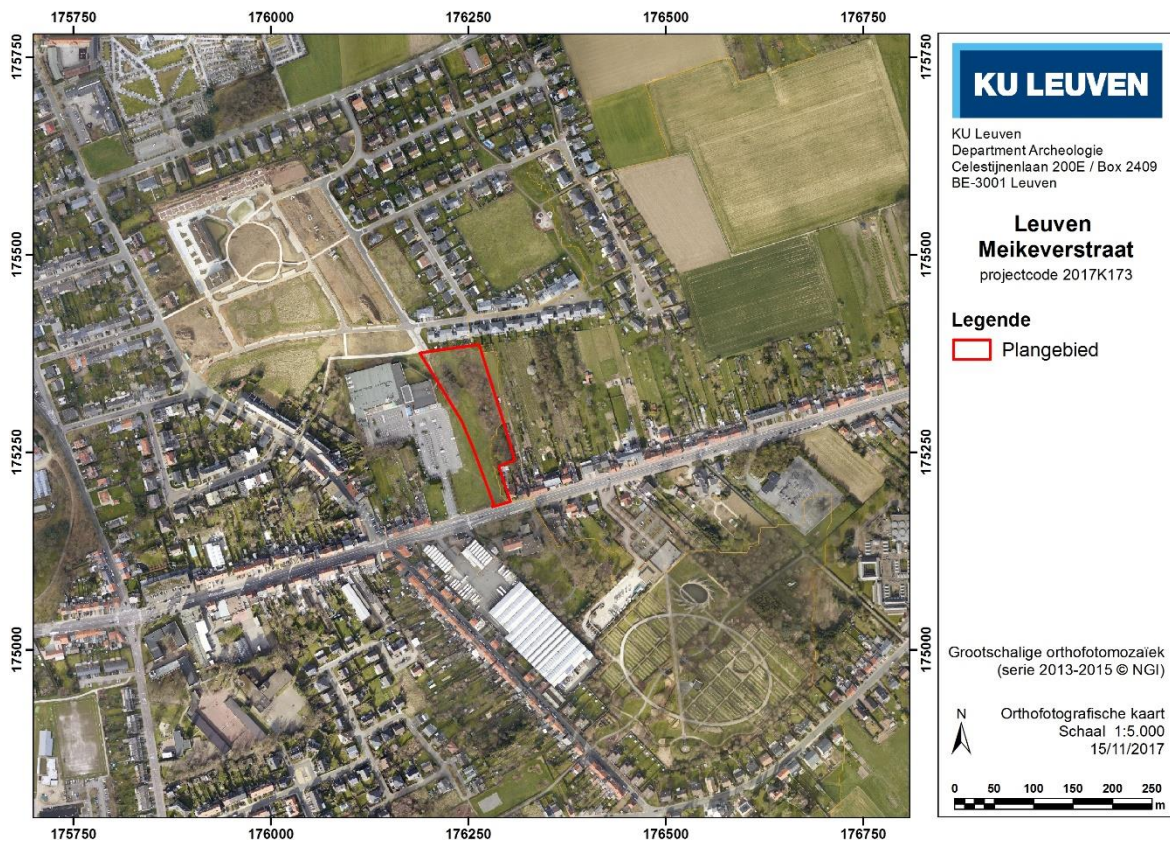
Figuur 6. Het plangebied op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen (© GDI-Vlaanderen), met aanduiding van de belangrijkste topografische punten in de omgeving van het plangebied. Hoogteprofiel Y-Z is weergegeven in Figuur 8.

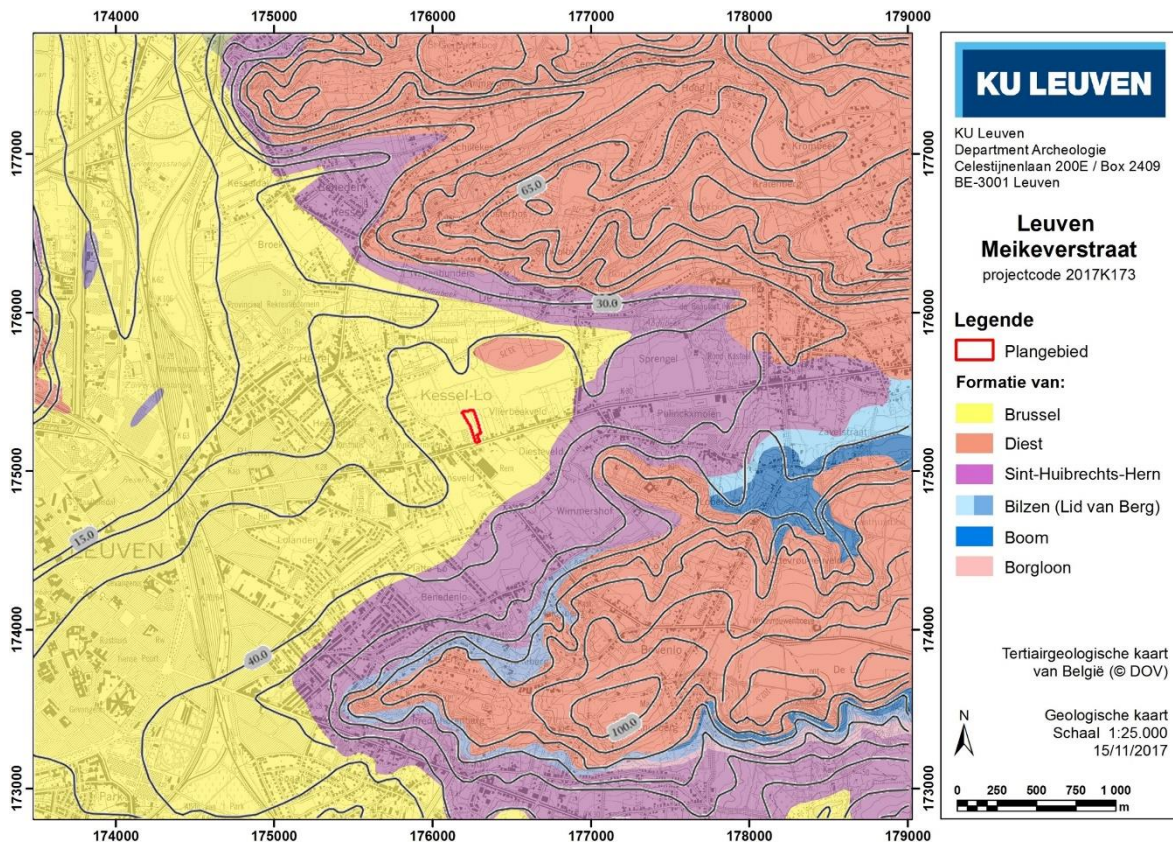
Figuur 7. Detail van het digitaal hoogtemodel. Hoogteprofielen A-B en C-D zijn weergegeven in Figuur 8.

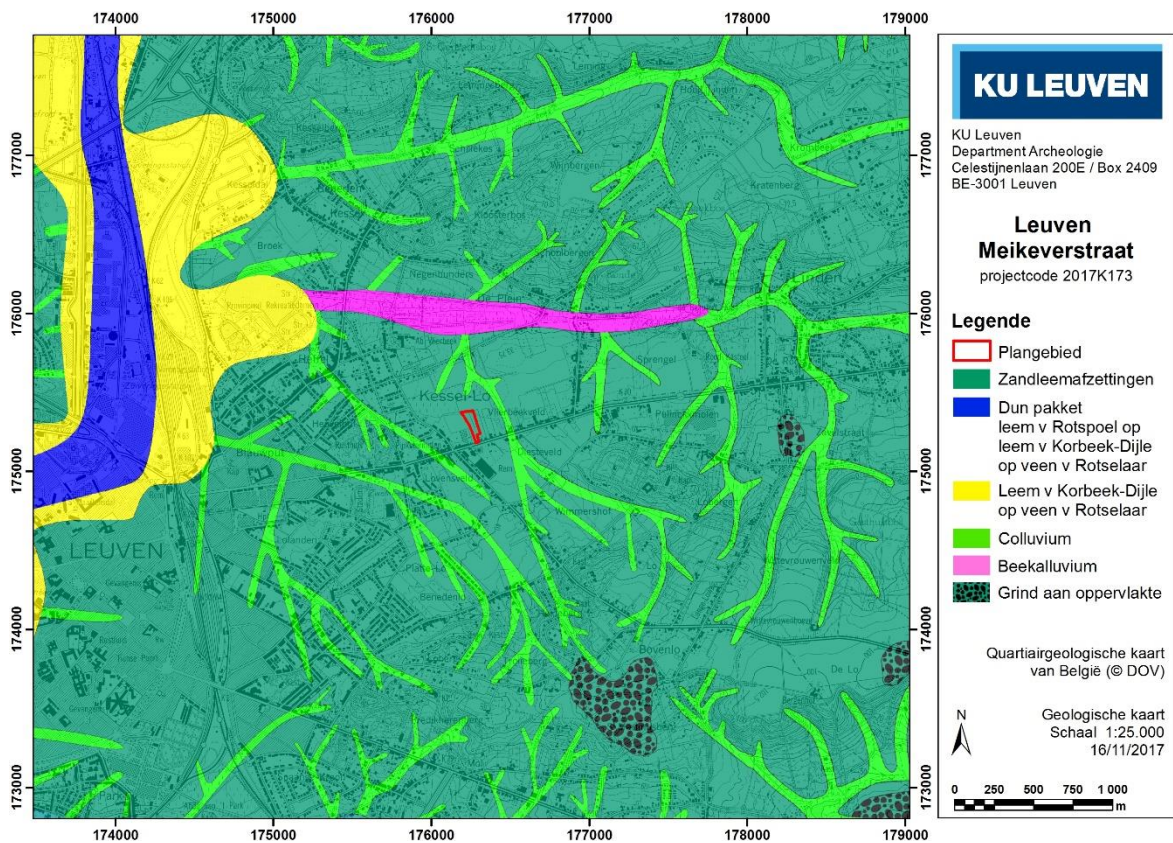
Figuur 8. Hoogteprofielen A-B, C-D (zie Figuur 7) en Y-Z (Figuur 6). Het rode kader duidt de locatie van het plangebied aan in relatie tot de bredere omgeving. Gegeneerd met ArcGIS 3D Analyst.

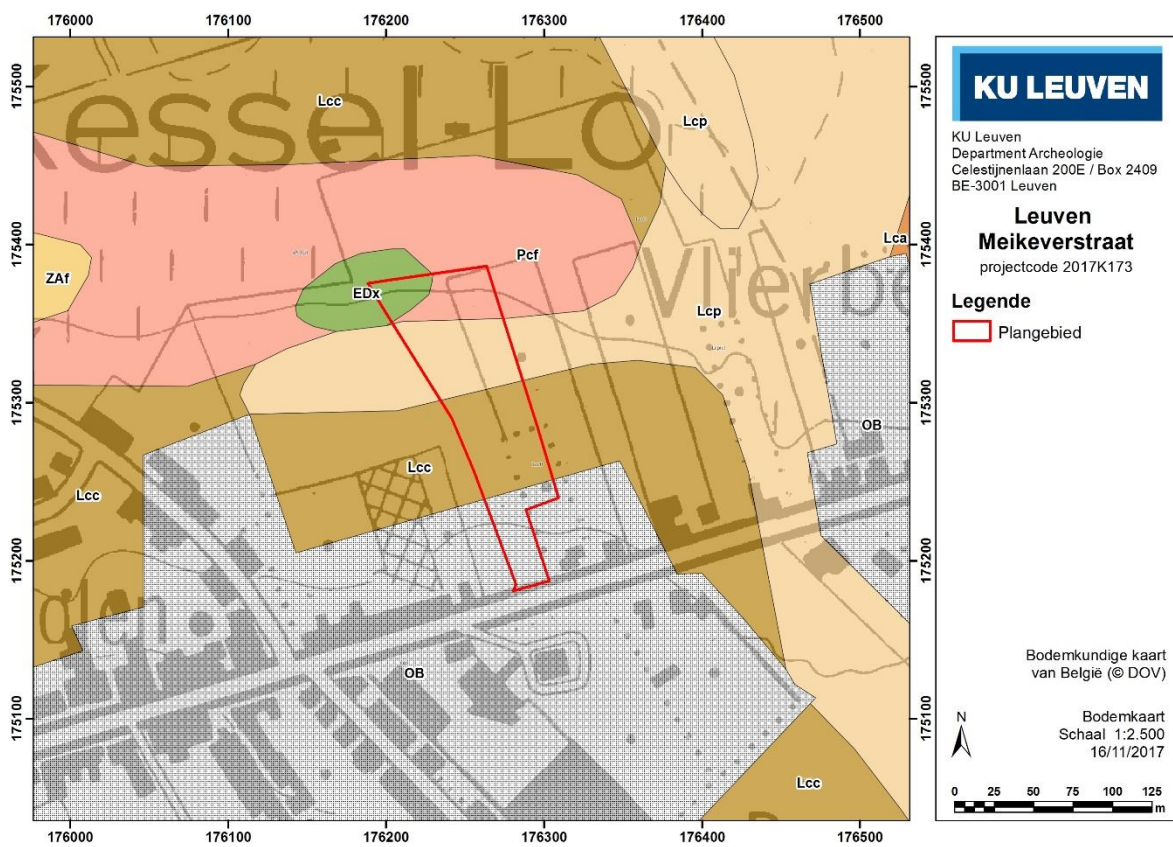
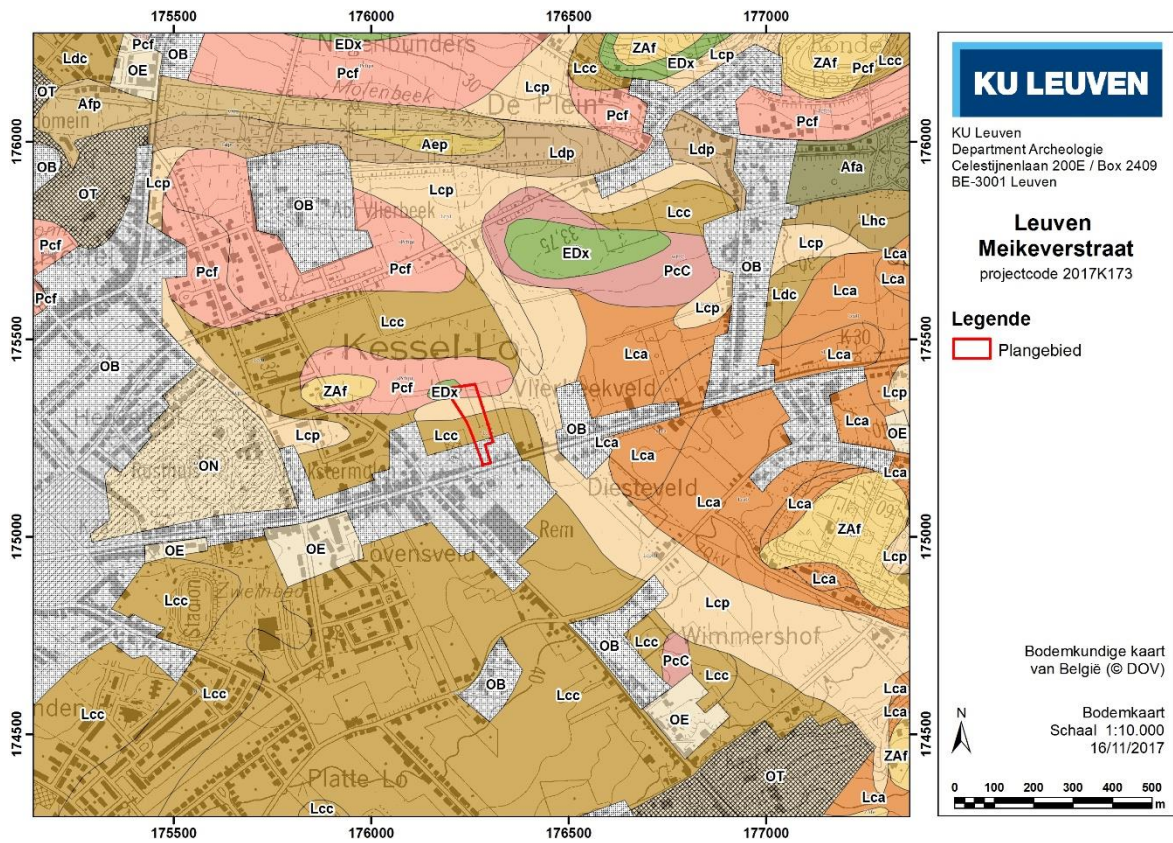
Figuur 9. Locatie van het plangebied op een recente orthografische foto, winter 2016 (© NGI).

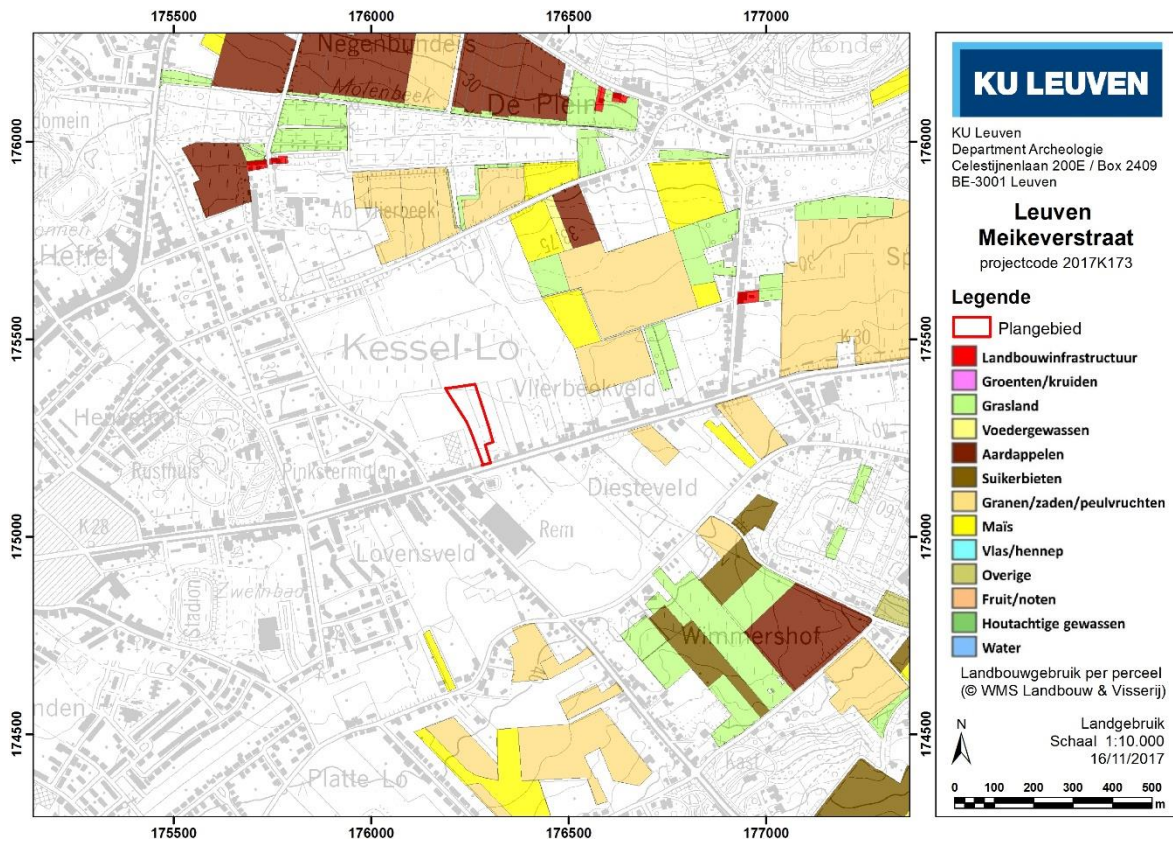

Figuur 10. Het plangebied op de tertiairgeologische kaart van België (© DOV), met aanduiding van de isohypsen (basis quataire afzettingen – top tertiaire afzettingen).

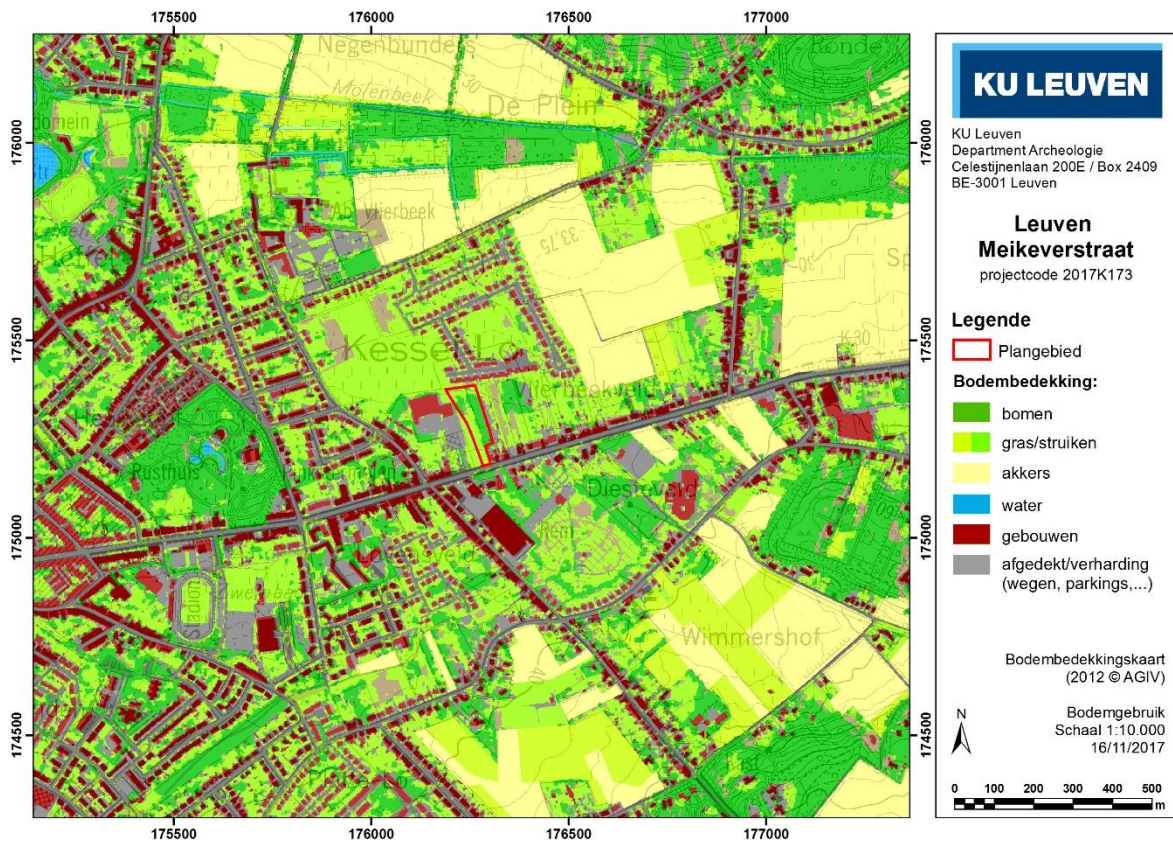

Figuur 11. Het plangebied op de quartaairgeologische kaart van België (© DOV).

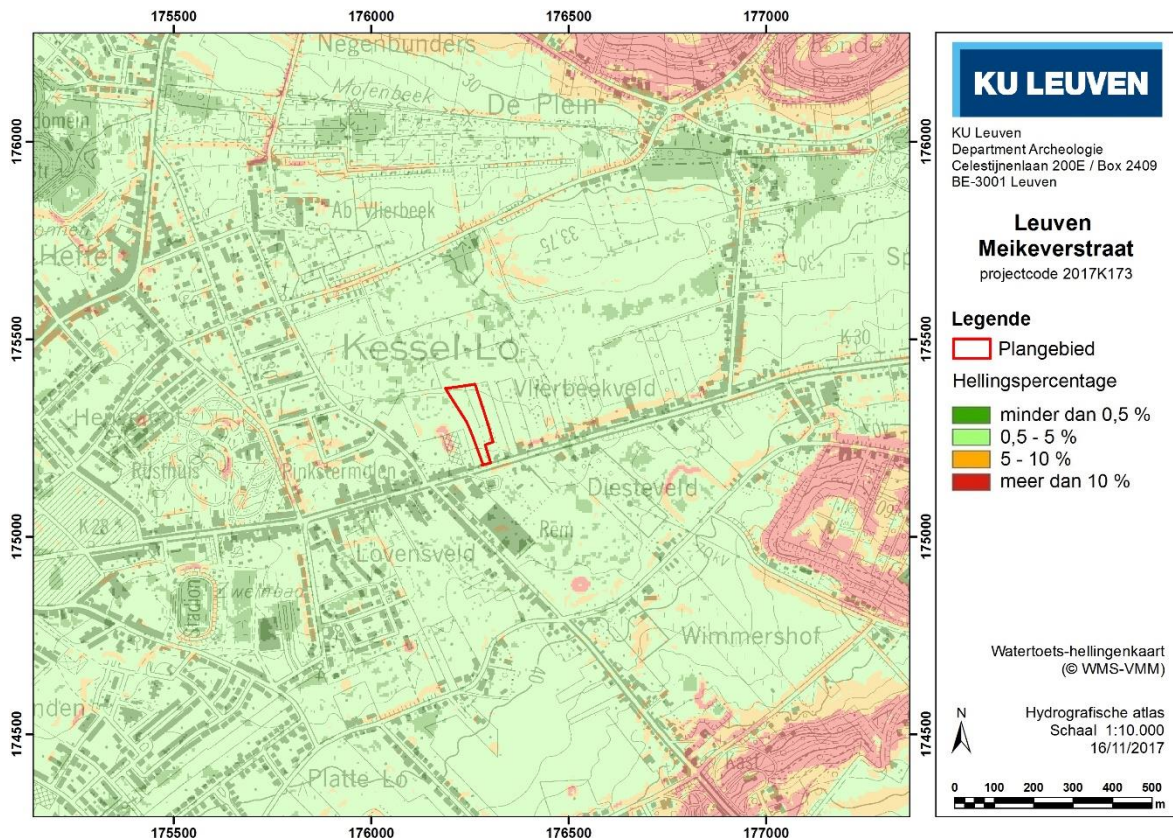

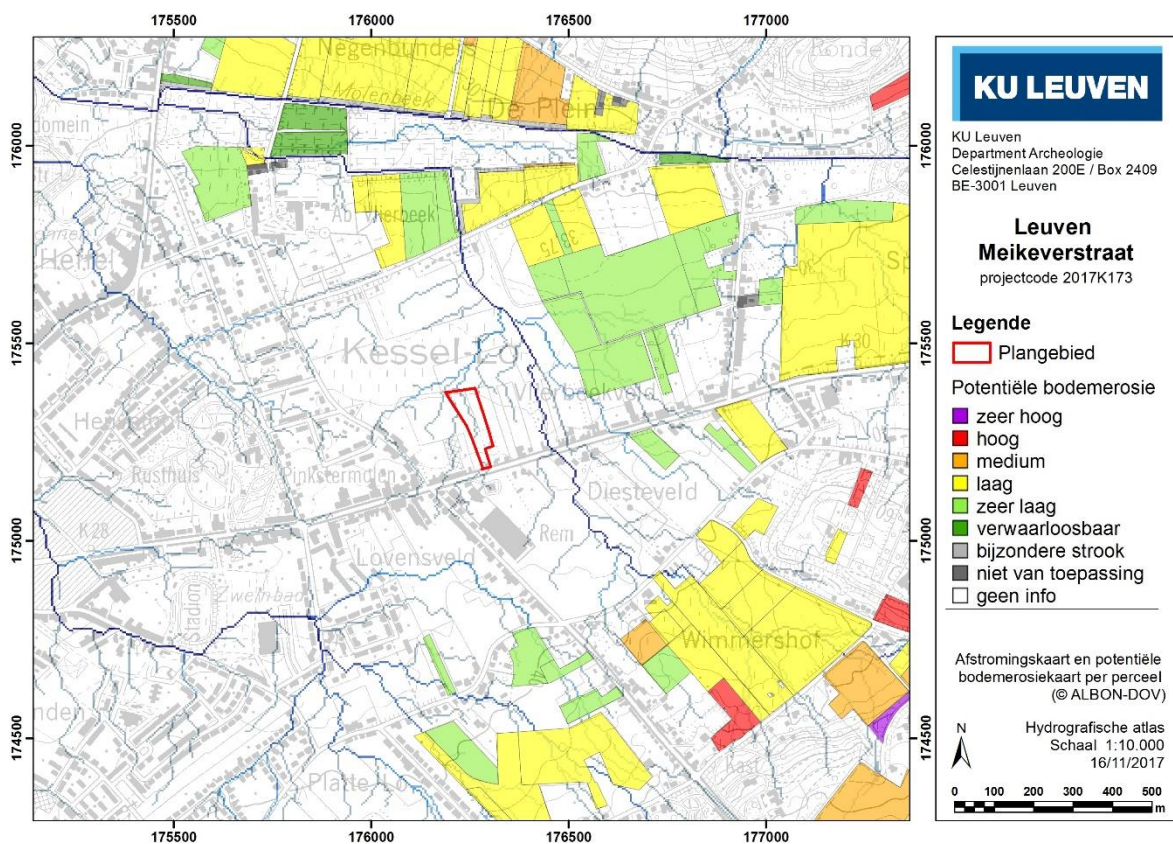
Figuur 14. Het plangebied op de landbouwgebruikskartaal van België 2016 (© WMS Landbouw en Visserij).

Figuur 15. Het plangebied op de bodembedekkingskartaal (© WMS Landbouw en Visserij).

Figuur 16. Het plangebied op de hellingenkaart (© WMS-VMM).

Figuur 17. Het plangebied op de potentiële bodemerosiekaart en afstromingskaart (© ALBON-DOV).

2.4 Archeologische context en historische beschrijving

2.4.1 De Centrale Archeologische Inventaris

In de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) zijn archeologische vindplaatsen opgenomen die gemeld zijn aan of verzameld zijn door het instituut voor het Agentschap Onroerend Erfgoed en zijn voorgangers (Tabel 1-2). Via het Geoportaal (of de AGIV GIS-add-in) kunnen bovendien ook de bekrachtigde archeologienota's, beschermde archeologische sites, vastgestelde archeologische zones en de wetenschappelijke inventaris van het archeologische erfgoed worden opgevraagd (Figuur 18).

Er zijn geen archeologische waarnemingen opgenomen in de CAI die vallen binnen of overlappen met het plangebied. Het plangebied bevindt zich ca. 2 km ten oosten van de historische stadskern van Leuven (vastgestelde archeologische zone ID 11901). De meeste vindplaatsen opgenomen in de CAI die zich binnen deze stadskern bevinden, zijn intrinsiek verbonden aan de urbane ontwikkeling en zijn dus niet of weinig relevant als vergelijkingsmateriaal voor het huidige plangebied. Het plangebied bevindt zich in ruraal buitengebied, in de vallei van de Abdijbeek-Molenbeek. Het zijn met andere woorden de overige vindplaatsen in deze vallei die de meeste houvast bieden om de archeologische waarde van het plangebied in te schatten.

In de vallei zijn verschillende losse vondsten en vondstconcentraties lithisch materiaal (silex en wommersomkwartsiet) uit de steentijden aangetroffen bij veldprospecties. De meeste van deze vondsten zijn ruwweg gedateerd in de steentijd (CAI ID's 632, 1446, 150652, 150653 en 150655), een paar concentraties in het neolithicum (CAI ID's 1622 en 150561) en een enkele in het paleolithicum (CAI ID 150561) of laatmesolithicum (CAI ID 281). Een deel van deze vindplaatsen ligt geconcentreerd in een zone ten zuiden van de Molenbeek, binnen een straal van 1 km ten noordwesten en noorden van het plangebied.

In dezelfde zone ten noorden van het plangebied zijn eveneens een aantal losse vondsten aangetroffen uit de late ijzertijd en Romeinse tijd. In het eerste geval betrof het een stuk van een mogelijk zeldzaam type La Tène armband, aangetroffen tijdens een proefsleuvenonderzoek (CAI ID 159994) en in het tweede geval om een fragment van een Romeinse *dolium* die als een toevalsvondst is gevonden in de tuinen van de Abdij van Vlierbeek (CAI ID 3876).

De overige vindplaatsen uit deze vallei die opgenomen zijn in de CAI betreffen sites uit de middeleeuwen, de nieuwe tijd en nieuwste tijd. Een deel daarvan concentreert zich langs de Diestsesteenweg ten oosten van het plangebied en zijn eveneens bekend dankzij veldprospecties en metaaldetectie. Het materiaal verzameld tijdens deze prospecties bestaat uit een chronologisch sterk gemengd ensemble van metaalvondsten (munten, riemtongen en *militaria* uit de nieuwe tijd en wereldoorlogen, cfr. CAI ID's 213136 en 213229) of aardewerk (roodbakkend, witbakkend, (proto)-steengoed, Andenne, wit-geel aardewerk, majolica en kleipijpjes, cfr. CAI ID's 632, 639, 641, 642 en 643). Ten noorden van het plangebied werd door middel van metaaldetectie een medaillonsluiting uit de late middeleeuwen gevonden (CAI ID 20184).

Twee monumentale complexen uit de volle middeleeuwen bevinden zich langs de loop van de Molenbeek. De eerste is de Abdij van Vlierbeek, die in 1127 als een priorij werd gesticht door de benedictijnen van Affligem. In zijn huidige toestand dateert de abdij grotendeels uit 1776. Binnen het domein hebben opgravingen plaatsgevonden die voornamelijk gericht waren op de verschillende fasen van de kloostergang en bedehuis, met bijhorende begravingen (Smeyers 1981). Het tweede complex betreft een van oorsprong tweeledige mottesite met kerkje die

respectievelijk de voorlopers van het lusthof Kasteel de Beaufort en de huidige parochiekerk vormen. De motte met een opperhof-neerhofstructuur was aanvankelijk eigendom van de Heren van Linden en gaat minstens terug tot de 12^e eeuw. Ook op het kasteeldomein werd een opgraving uitgevoerd, waarbij funderingsresten, een beerput en een terreinophoging ten noorden van het kasteel aan het licht kwamen, alsook mogelijke resten van de toegangspoort en gracht van rond 1660. Er werden geen sporen aangetroffen die dateerden van vóór de 17^e eeuw (Linten 2015).

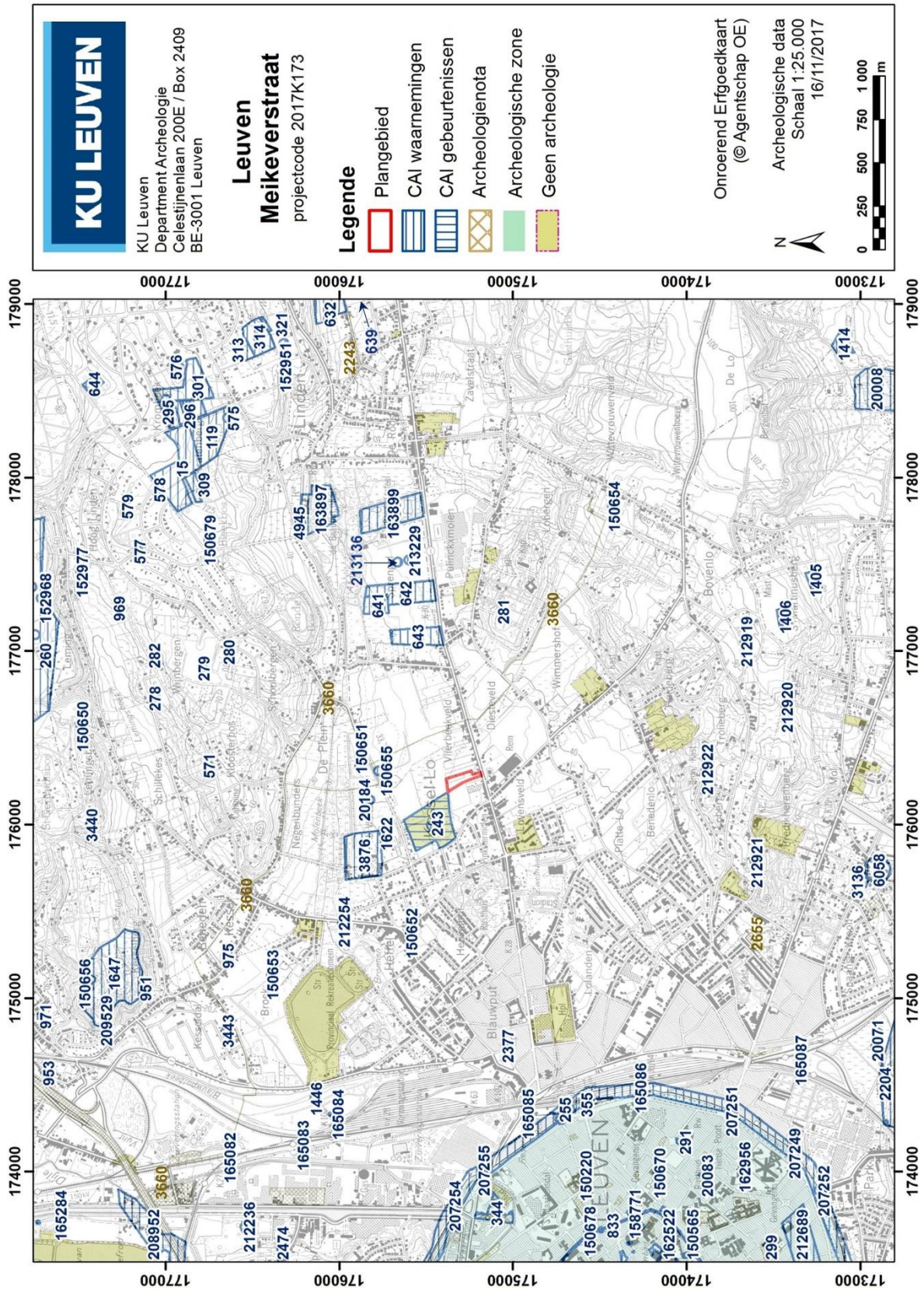
Een aantal nieuwe tijd vindplaatsen is bekend via historisch onderzoek, waaronder de Kapel van de Heilige Drievuldigheid (CAI ID 2377) nabij de Diestsepoort van Leuven. Deze kapel staat reeds weergegeven op de kaart van Villaret (zie ook paragraaf 2.4.2) als '*Chapelle de la Trinité*' en dateert uit de 16e eeuw. Dankzij de kaarten van Villaret en Ferraris zijn ook de locaties van het zogenaamde Rood Kasteel (site met walgracht CAI ID 163899), ca. 1,5 km ten oosten van het plangebied, en een nabij de Abdij van Vlierbeek gelegen watermolen (CAI ID 212254) bekend. Een stichtingsdatum voor deze vindplaatsen is niet bekend, maar ze dateren dus hoogstwaarschijnlijk van vóór de 18^e eeuw.

De Koningshooikt-Waver-verdedigingslinie, die opgetrokken werd voor de Tweede Wereldoorlog, loopt grotendeels parallel aan het kanaal Leuven-Mechelen ten westen van het plangebied. Deze linie, en haar bijhorende individuele restanten (waaronder de bunkers met CAI ID's 165083, 165084 en 165085), zijn verder niet van belang voor de archeologische waardering van het plangebied.

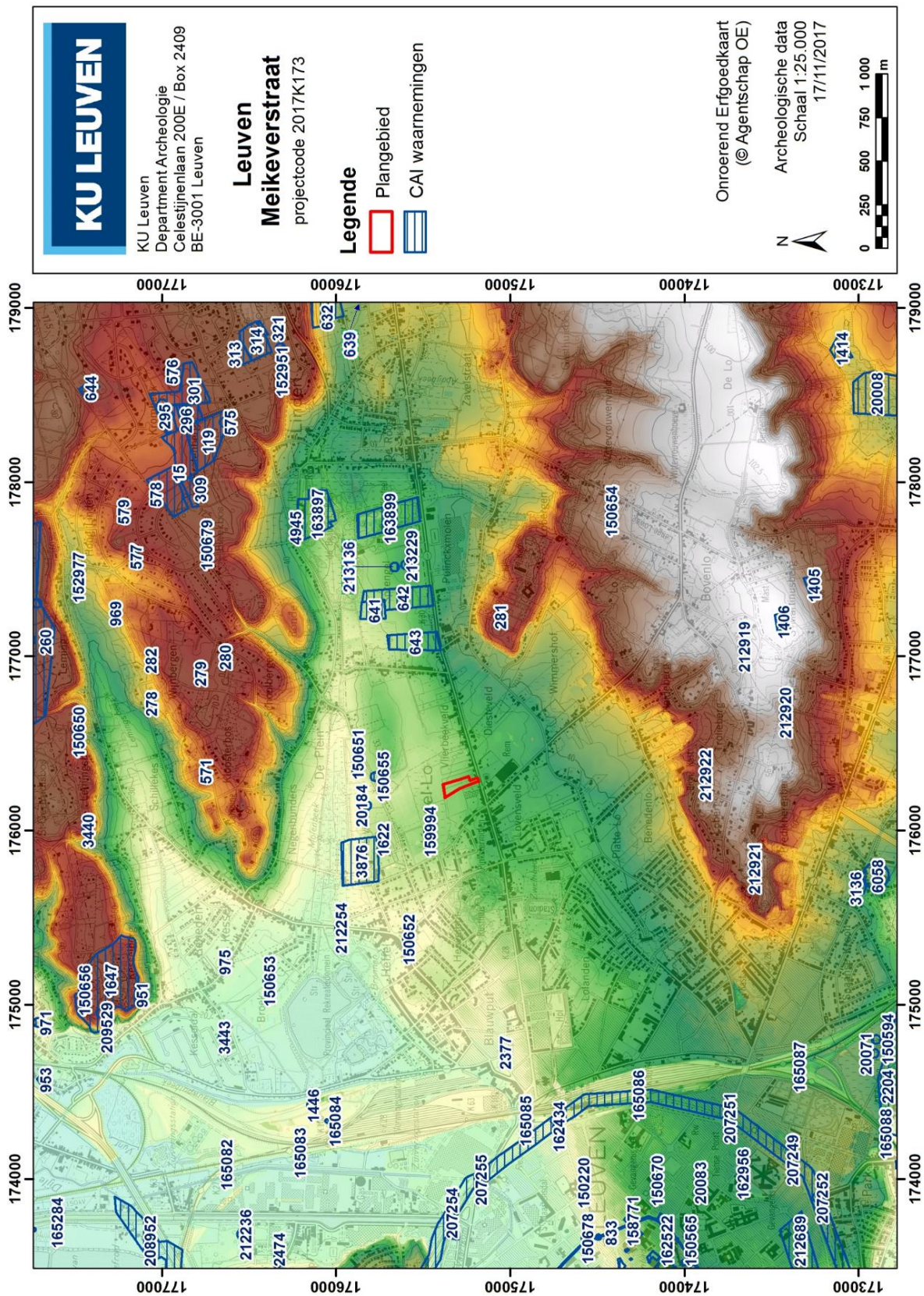
Er zijn de voorbije jaren drie archeologienota's opgesteld voor projecten in de vallei van de Abdijbeek-Molenbeek ten oosten van Leuven. De resultaten en conclusies van deze onderzoeken moeten geïnterpreteerd worden in het licht van het huidige plangebied.

- Archeologienota 3660: Dit onderzoek betreft de uitbreiding van een overgangspost, alsook de aanleg van een lijntracé die zich uitstrekt tussen Wilsele en Pellenberg. Uit het bureauonderzoek blijkt dat er binnen de geplande werkzaamheden mogelijk archeologische waarden kunnen worden aangesneden, maar dat een groot deel van het tracé wellicht reeds door eerdere bodemingrepen verstoord is en er door de beperktheid van de geplande bodemingrepen geen tot nauwelijks kenniswinst verwacht kan worden (Swaelens 2017).
- Archeologienota 2243: Het onderzoek betreft wegenis- en rioleringswerken in de Gemeentestraat, Tempelstraat en Buurtweg in Linden (Lubbeek). Voor de Gemeentestraat en Tempelstraat werd geopteerd om geen verder archeologisch onderzoek uit te voeren, aangezien de geplande bodemingrepen slechts in beperkte mate buiten het gabarit van bestaande nutsleidingen zullen vallen en er dus weinig kenniswinst verwacht wordt. Voor de zone Buurtweg, waar er geen recente verstoringen hebben plaatsgevonden, werd de kans op het aansnijden van mogelijke vindplaatsen binnen de geplande werkzaamheden, in het bijzonder steentijd vindplaatsen, als eerder hoog beschouwd. Voor deze zone wordt in uitgesteld traject een landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen voorgesteld, met eventueel daaropvolgend een archeologisch booronderzoek en proefsleuvenonderzoek (Boreel & Schurmans 2016).
- Archeologienota 2655: Voor de verkaveling van een perceel langs de Overwinningslaan in Leuven voor vijf nieuwbouwwoningen werd een archeologienota opgemaakt. Er zijn geen rechtstreekse indicaties voor de aan- of afwezigheid van een archeologisch relevante vindplaats binnen het plangebied. Daarom wordt een vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (Claesen e.a. 2017).

Tenslotte kan nog opgemerkt worden dat op een ca. 6 ha groot terrein ten noordwesten van het plangebied in 2012 een proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van de geplande ontwikkeling van het Vlinderpark (Vanden Borre 2012). Dit onderzoek leverde geen archeologisch behoudenswaardige vindplaatsen op en het volledige terrein is ondertussen gekarteerd als 'Gebied waar geen archeologie te verwachten valt'.

Figuur 18. Locatie van het plangebied in relatie tot de waarnemingen en gebeurtenissen opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris, de plangebieden waarvoor bekrachtigde archeologienota's beschikbaar zijn, de vastgestelde archeologische zones en de inventaris met gebieden waar geen archeologie te verwachten is (© Agentschap Onroerend Erfgoed). Geplot op de topografische kaart van België (© NGI).

Figuur 19. Locatie van het plangebied in relatie tot de waarnemingen opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris (© Agentschap Onroerend Erfgoed). Geplot op het Digitaal Hoogtemodel (© GDI-Vlaanderen) en de topografische kaart van België (© NGI).

Tabel 1. Overzicht van de archeologische waarnemingen in de omgeving van het plangebied zoals opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris. Gerangschikt op volgnummer.

CAI ID	Periode	Type Onderzoek	Vondst/Vindplaats
281	laat-mesolithicum	veldprospectie	losse vondst: tardenoisspits
632	steentijd	veldprospectie	losse vondst: lithisch artefact in grijze silex
	onbepaald	veldprospectie	losse vondsten: dakpanfragmenten en aardewerk (majolica, (proto-)steengoed, kleiijpjes, rood aardewerk, Andenne, wit-geel aardewerk)
639q	onbepaald	veldprospectie	losse vondsten: dakpanfragmenten en aardewerk (majolica, steengoed, kleiijpjes, rood aardewerk, Andenne, wit-geel aardewerk)
641	onbepaald	veldprospectie	losse vondsten: dakpanfragmenten en aardewerk (majolica, steengoed, kleiijpjes, rood aardewerk)
642	onbepaald	veldprospectie	losse vondsten: dakpanfragmenten en aardewerk (majolica, steengoed, kleiijpjes, rood aardewerk, Andenne, wit-geel aardewerk)
643	onbepaald	veldprospectie	losse vondsten: dakpanfragmenten en aardewerk (majolica, steengoed, kleiijpjes, rood aardewerk, Andenne, wit-geel aardewerk)
1446	steentijd	veldprospectie	losse vondst lithisch materiaal: oppervlaktmateriaal
1622	neolithicum	veldprospectie	vondstconcentratie lithisch materiaal: ensemble silex (2 microklingen, klingschrabber) + zandstenen 'kubus' (een wrijf- of pletsteen? netverzwaarder?)
2377	16 ^e eeuw	histo-cartografie	kapel van de Heilige Drievuldigheid
3876	volle middeleeuwen	histo-cartografie	Abdij van Vlierbeek: in 1572 volledig verwoest, in 1776 heropgebouwd
	volle middeleeuwen	opgraving	kloostergang en bedehuis uit 12 ^e -13 ^e eeuw en uit 1642; begraafplaats van 5 abten (1642-1775); grondvesten absis kerk uit 17 ^e eeuw met daarachter kerkhof
	Romeinse tijd	toevalsvondst	losse vondst lithisch materiaal: randfragment Romeinse dolium
4945	late middeleeuwen	histo-cartografie	voorloper Sint-Kwintkerk: op huidige kerkhof, vlak naast huis van de heer
20184	late middeleeuwen	metaaldetectie	losse vondst metaal: medaillonsluiting
150651	neolithicum	veldprospectie	vondstconcentratie lithisch materiaal (silex): o.a. geretoucheerde kling en fragment geslepen bijl
	paleolithicum	veldprospectie	losse vondst lithisch materiaal (silex): levalloisafslag met vlakke hiel
150652	steentijd	veldprospectie	losse vondst lithisch materiaal (silex): schrabber met schuine tot steile retouche
150653	steentijd	veldprospectie	Vondstconcentratie lithisch materiaal (wommersom en silex): kernen (onregelmatig), microklingen
150655	steentijd	veldprospectie	vondstconcentratie lithisch materiaal
159994	late ijzertijd	proefsleuven	losse vondst glas: zeldzame bruine La Tène armband
163897	volle middeleeuwen	histo-cartografie	motte: tweeledige mottesite met kerkje; voorloper Kasteel de Beaufort
	17 ^e eeuw	opgraving	lusthof Kasteel de Beaufort: 17 ^e -eeuwse funderingsresten, beerput, terreinophoging; mogelijke restanten toegangspoort en gracht uit ca. 1660
163899	vóór 18 ^e eeuw	histo-cartografie	site met walgracht Rood Kasteel
165083	20 ^e eeuw	gebeurtenis	bunker F2 van de Koningshooikt-Waver-verdedigingslinie (KW-Linie)
165084	20 ^e eeuw	gebeurtenis	bunker F2 van de Koningshooikt-Waver-verdedigingslinie (KW-Linie)
212254	vóór 18 ^e eeuw	histo-cartografie	watermolen bij abdij van Vlierbeek
213136	late middeleeuwen	metaaldetectie	losse vondsten metaal: riemtong en riemtongfragment 15 ^e -16 ^e eeuw
	nieuwe tijd	metaaldetectie	losse muntvondst: 1 oord Maria theresia uit 1744-1745
	19 ^e eeuw	metaaldetectie	losse muntvondsten: 5 centimes en 10 centimes Napoleon III
	20 ^e eeuw	metaaldetectie	losse vondsten Eerste Wereldoorlog: 6 knopen Duits uniform, koppelpassant Duits leger, fragment Duitse munitieclip, 9mm pistoolhuls en kogel, verschillende hulzen en fragmenten van hulzen type Mauser
213229	nieuwe tijd	metaaldetectie	losse vondsten metaal: 4 musketballen en niet-gedetermineerd object met afbeelding vogel op wapenschild
	16 ^e eeuw	metaaldetectie	losse muntvondst: Korte Karel V uit 1546
	20 ^e eeuw	metaaldetectie	losse vondsten Eerste Wereldoorlog: 6 afgevuurde mauser hulzen

Tabel 2. Overzicht van de archeologische waarnemingen in de omgeving van het plangebied zoals opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris. Chronologisch geordend.

CAI ID	Periode	Type Onderzoek	Vondst/Vindplaats
steentijd			
632	steentijd	veldprospectie	losse vondst: lithisch artefact in grijze silex
1446	steentijd	veldprospectie	losse vondst lithisch materiaal: oppervlaktemateriaal
150652	steentijd	veldprospectie	losse vondst lithisch materiaal (silex): schrabber met schuine tot steile retouche
150653	steentijd	veldprospectie	Vondstconcentratie lithisch materiaal (wommersom en silex): kernen (onregelmatig), microklingen
150655	steentijd	veldprospectie	vondstconcentratie lithisch materiaal
150651	paleolithicum	veldprospectie	losse vondst lithisch materiaal (silex): levalloisafslag met vlakke hiel
281	laat-mesolithicum	veldprospectie	losse vondst: tardenoispijs
1622	neolithicum	veldprospectie	vondstconcentratie lithisch materiaal: ensemble silex (2 microklingen, klingschrabber) + zandstenen 'kubus' (een wrijf- of pletsteen? netverzwaarder?)
150651	neolithicum	veldprospectie	vondstconcentratie lithisch materiaal (silex): o.a. geretoucheerde kling en fragment geslepen bijl
metaaltijden / Romeinse tijd			
159994	late ijzertijd	proefsleuven	losse vondst glas: zeldzame bruine La Tène armband
3876	Romeinse tijd	toevalsvondst	losse vondst lithisch materiaal: randfragment Romeinse dolium
middeleeuwen			
3876	volle middeleeuwen	histo-cartografie	Abdij van Vlierbeek: in 1572 volledig verwoest, in 1776 heropgebouwd
3876	volle middeleeuwen	opgraving	kloostergang en bedehuis uit 12 ^e -13 ^e eeuw en uit 1642; begraafplaats van 5 abten (1642-1775); grondvesten absis kerk uit 17 ^e eeuw met daarachter kerkhof
163897	volle middeleeuwen	histo-cartografie	motte: tweeledige mottesite met kerkje; voorloper Kasteel de Beaufort
4945	late middeleeuwen	histo-cartografie	voorloper Sint-Kwintkerk: op huidige kerkhof, vlak naast huis van de heer
20184	late middeleeuwen	metaaldetectie	losse vondst metaal: medaillonsluiting
213136	late middeleeuwen	metaaldetectie	losse vondsten metaal: riemtong en riemtongfragment 15 ^e -16 ^e eeuw
nieuwe tijd			
213136	nieuwe tijd	metaaldetectie	losse muntvondst: 1 oord Maria theresia uit 1744-1745
213229	nieuwe tijd	metaaldetectie	losse vondsten metaal: 4 musketballen en niet-gedetermineerd object met afbeelding vogel op wapenschild
2377	16 ^e eeuw	histo-cartografie	kapel van de Heilige Drievuldigheid
213229	16 ^e eeuw	metaaldetectie	losse muntvondst: Korte Karel V uit 1546
163897	17 ^e eeuw	opgraving	lusthof Kasteel de Beaufort: 17 ^e -eeuwse funderingsresten, beerput, terreinophoging; mogelijke restanten toegangspoort en gracht uit ca. 1660
163899	vóór 18 ^e eeuw	histo-cartografie	site met walgracht Rood Kasteel
212254	vóór 18 ^e eeuw	histo-cartografie	watermolen bij abdij van Vlierbeek
nieuwste tijd			
213136	19 ^e eeuw	metaaldetectie	losse muntvondsten: 5 centimes en 10 centimes Napoleon III
165083	20 ^e eeuw	gebeurtenis	bunker F2 van de Koningshooikt-Waver-verdedigingslinie (KW-Linie)
165084	20 ^e eeuw	gebeurtenis	bunker F2 van de Koningshooikt-Waver-verdedigingslinie (KW-Linie)
213136	20 ^e eeuw	metaaldetectie	losse vondsten Eerste Wereldoorlog: 6 knopen Duits uniform, koppelpassant Duits leger, fragment Duitse munitieclip, 9mm pistoolhuls en kogel, verschillende hulzen en fragmenten van hulzen type Mauser
213229	20 ^e eeuw	metaaldetectie	losse vondsten Eerste Wereldoorlog: 6 afgevuurde mauser hulzen

2.4.2 Het historische kaartmateriaal

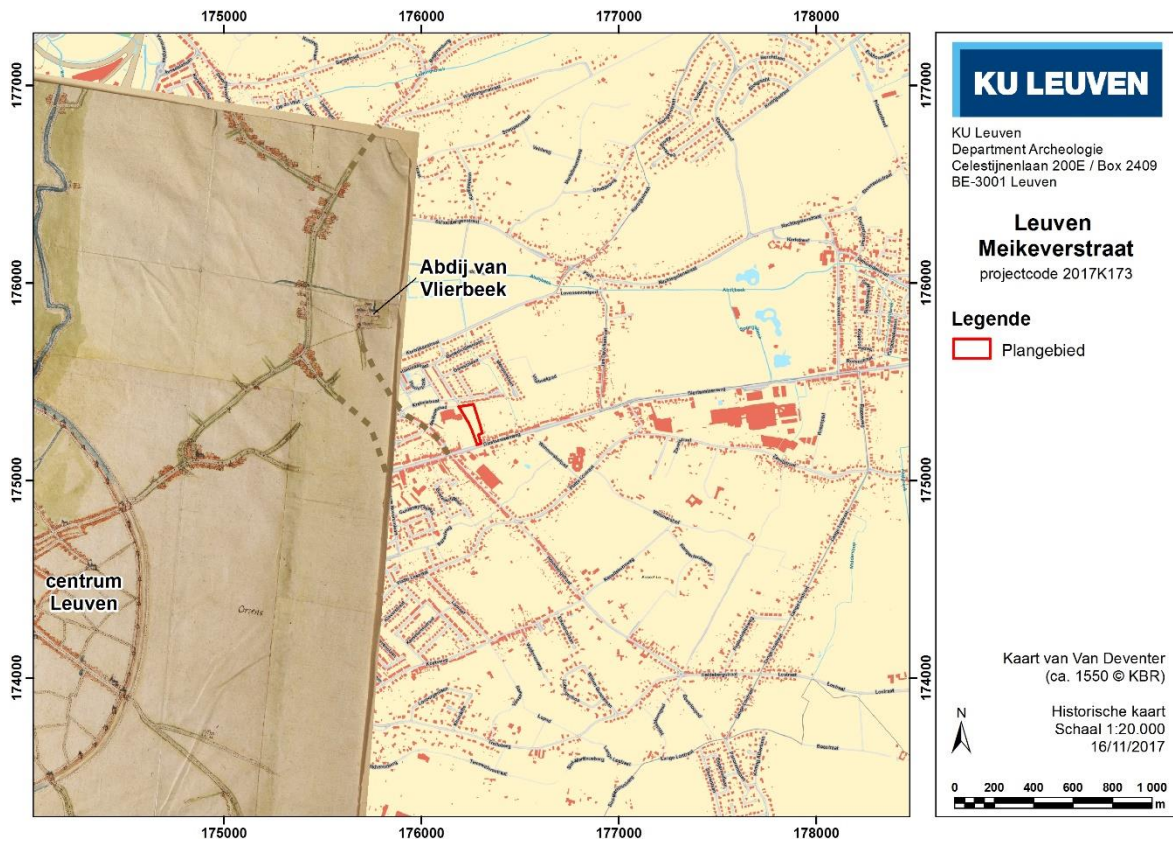
Op basis van oude kaarten kan de evolutie van het plangebied en zijn omgeving gedurende de voorbije eeuwen tot in zeker detail gereconstrueerd worden. Een aantal 18^e- en 19^e-eeuwse kaarten (Fricx, Villaret, Ferraris, Atlas der Buurtwegen, Vandermaelen en Popp, zie verder) zijn raadpleegbaar in een gegeorefereerde versie via de ArcGIS-plugin van Geopunt Vlaanderen. Het overige kaartmateriaal hieronder weergegeven werd op basis van deze kaarten en latere topografische kaarten en kadasterkaarten gegeorefereerd. De betrouwbaarheid van deze kaarten is sterk uiteenlopend en wordt voor elke individuele kaart geëvalueerd.

Het plangebied valt net buiten de kaart van Jacob Van Deventer (Figuur 20), de oudste kaart van de stad Leuven die min of meer nauwkeurig gegeorefereerd kan worden. De Abdij van Vlierbeek (CAI ID 3876) en een aantal straten in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied staan wel weergegeven. De Diestsesteenweg, die ten zuiden van het plangebied loopt, ontbreekt opvallend op de kaart van Van Deventer en heeft dus net zoals de meeste steenwegen geen middeleeuwse oorsprong.

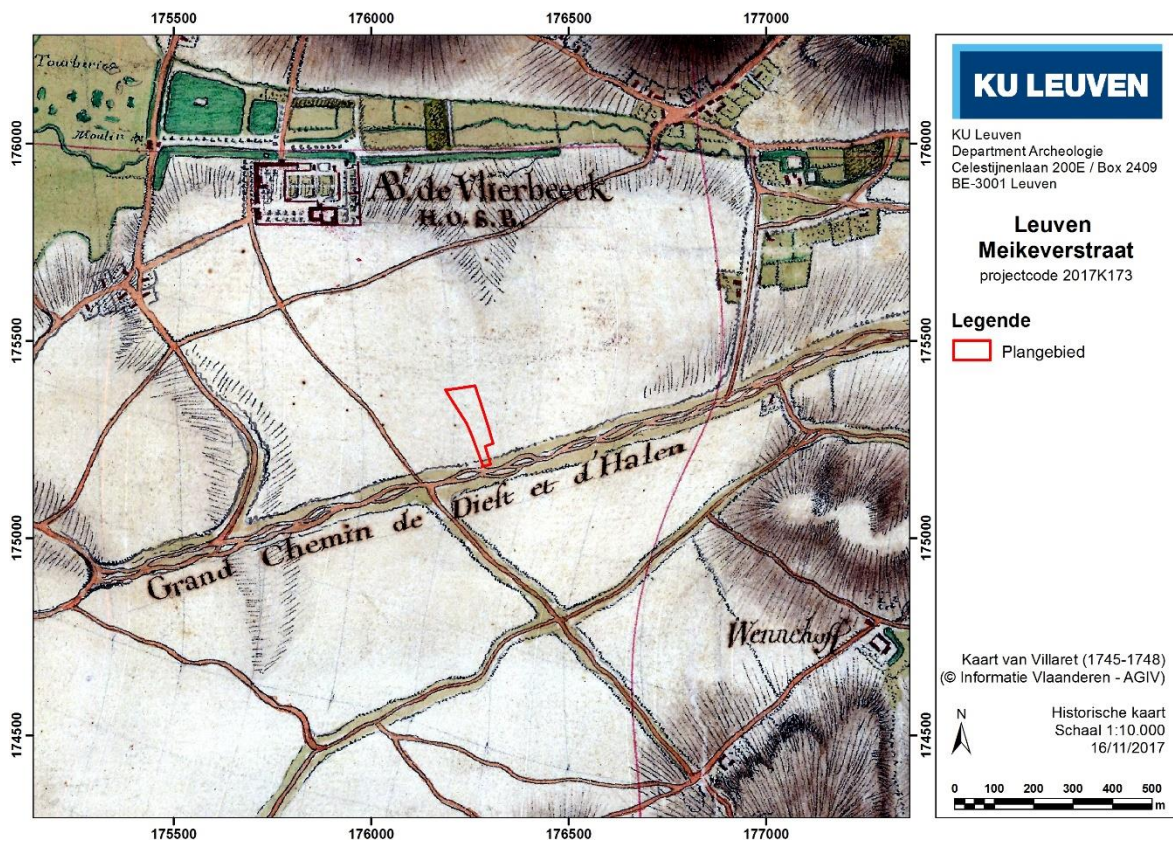
Op de kaart van koninklijk ingenieur Jean Villaret (Figuur 21), opgemaakt tussen 1745 en 1748, is de Diestsesteenweg (*'Grand Chemin de Diest et d'Halen'*) weergegeven als een weg in aanbouw. Op dat ogenblik bestreek de weg alleen nog maar de sectie Kessel-Lo tot Linden en heeft er zich nog geen bewoning gevestigd langs deze baan. Ook het plangebied is op de kaart van Villaret weergegeven als een niet-bebouwd stuk grond zonder topografische bijzonderheden ten noorden van de steenweg.

Op de kaart van generaal Joseph-Jean-François graaf de Ferraris (Figuur 22), die dateert uit de periode 1771 en 1778, is de Diestsesteenweg doorgetrokken tot in Leuven, waar ze echter in die fase een stuk ten zuiden van de Diestsepoort de wallen aansnijdt. In oostelijke richting is er met de steenweg nog geen vooruitgang geboekt. Langs deze nieuwe baan heeft er zich vooralsnog geen nieuwe bebouwing gevestigd en het plangebied zelf is weergegeven te midden van landbouwgrond. Ten westen van het plangebied is de latere Molenstraat, die de Abdij van Vlierbeek tegenwoordig verbindt met de Diestsesteenweg, reeds weergegeven als een voetpad. Ter hoogte van het huidige Rusthuis Heuvelhof en het voormalige *Kasteeltje*, ca. 700 m ten westen van het plangebied, staat op de kaart van Ferraris een verwijzing naar het Beleg van Leuven uit 1635 neergeschreven (*'Combat 1635'*). Op de kaart van het bewuste beleg, opgemaakt door Andries Pauli (Figuur 23), zijn er echter geen specifieke kampen, linies of troepenbewegingen waar te nemen die aan deze locatie gelinkt kunnen worden.

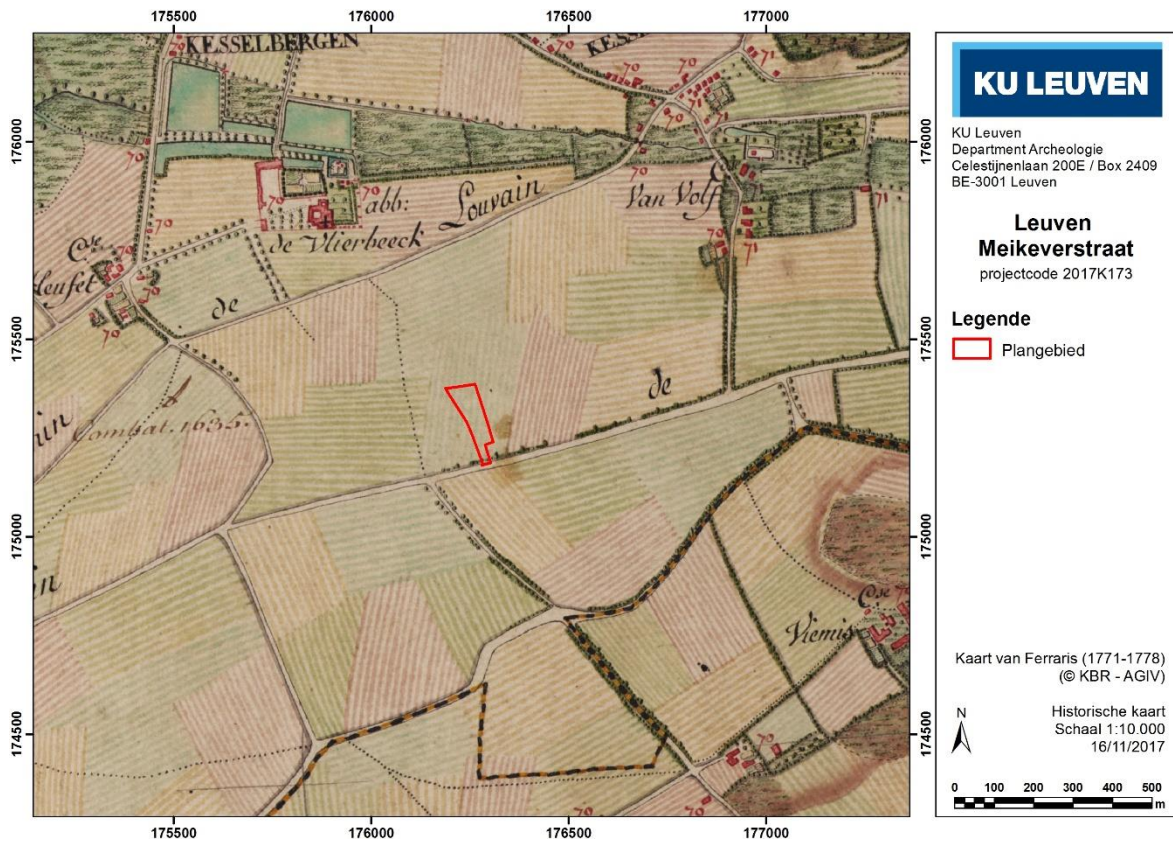
De Atlas der Buurtwegen (Figuur 24), opgemaakt rond 1841, toont de Diestsesteenweg in voltooide staat (Leuven Diestsepoort verbonden met Diest). In de omgeving van het plangebied is reeds in grote lijnen de huidige percellering weergegeven. Latere topografische kaarten (Figuur 25 en Figuur 27 A) en kadasterkaarten (Popp 1842-1879, zie Figuur 26) uit de 19e eeuw bieden geen bijkomende informatie voor het plangebied en zijn onmiddellijke omgeving. De eerste bewoning in de nabijheid van het plangebied langs de Diestsesteenweg verschijnt op de topografische kaartserie 1881-1904 (Figuur 27 B). Die bewoning groeit gestaag aan doorheen de 20e eeuw (Figuur 27 C-D-E), terwijl de percelen binnen het plangebied onbebouwd blijven. Op de orthofotomozaïek opgemaakt in 1995 (Figuur 27 F) is te zien hoe de nieuwe wijk ten noorden van het plangebied wordt aangelegd. Ook de Delhaize supermarkt van Kessel-Lo, onmiddellijk ten westen van het plangebied, is op deze beelden reeds herkenbaar.

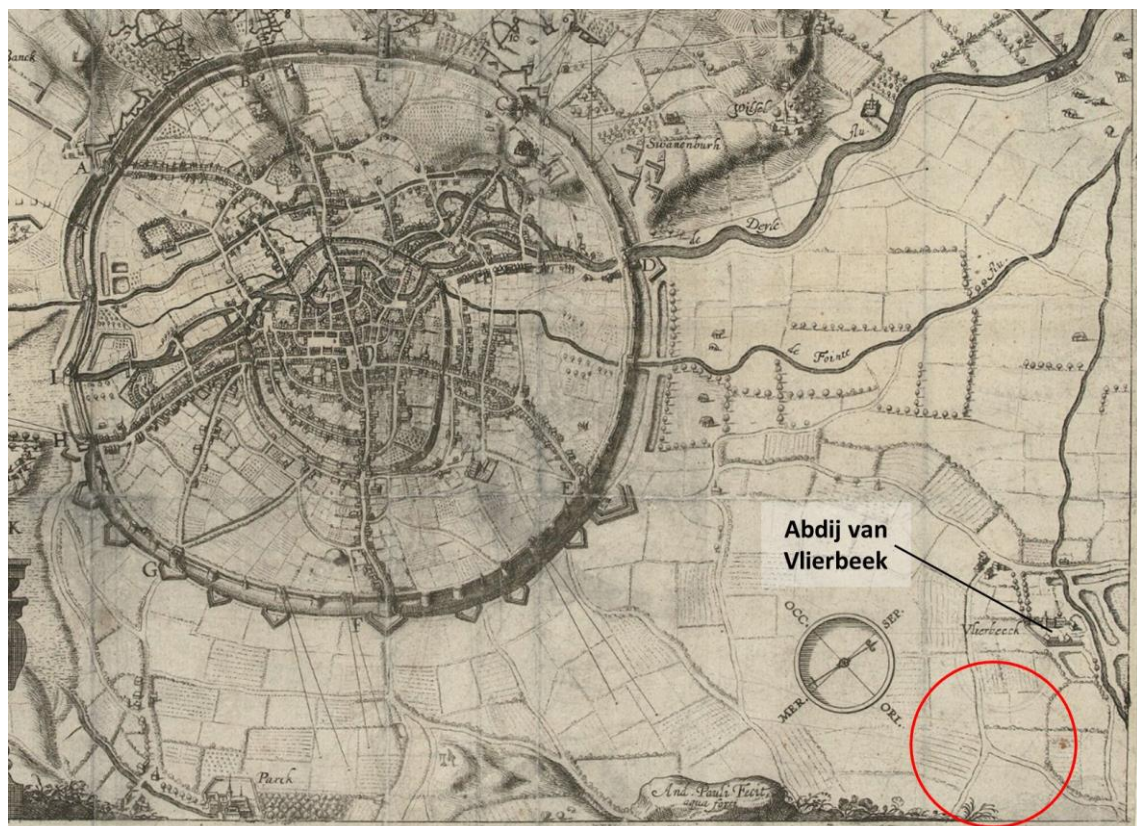
Figuur 20. Locatie van het plangebied in verhouding tot de kaart van Van Deventer (ca. 1550), geplot op het Grootchalig Referentie Bestand (GRB © AGIV).

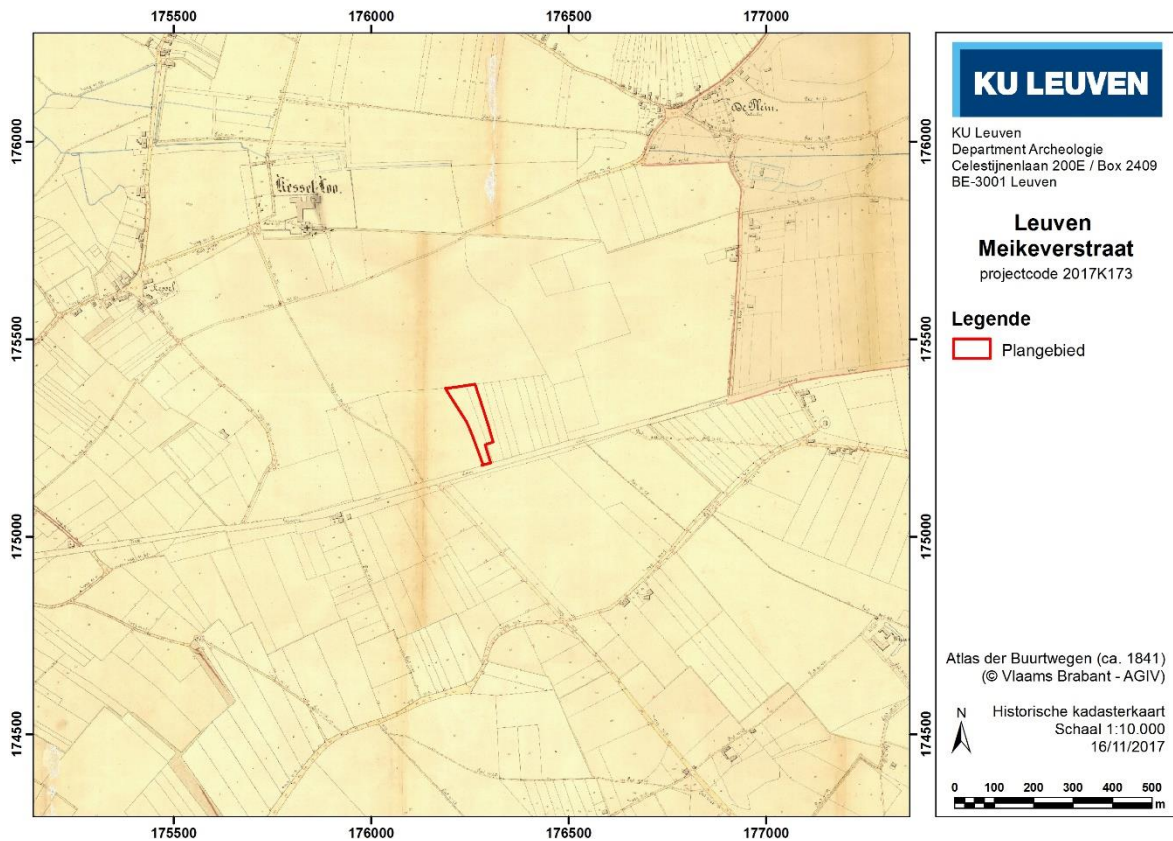
Figuur 21. Locatie van het plangebied op de kaart van Villaret (1745-1748) (© Informatie Vlaanderen – AGIV).

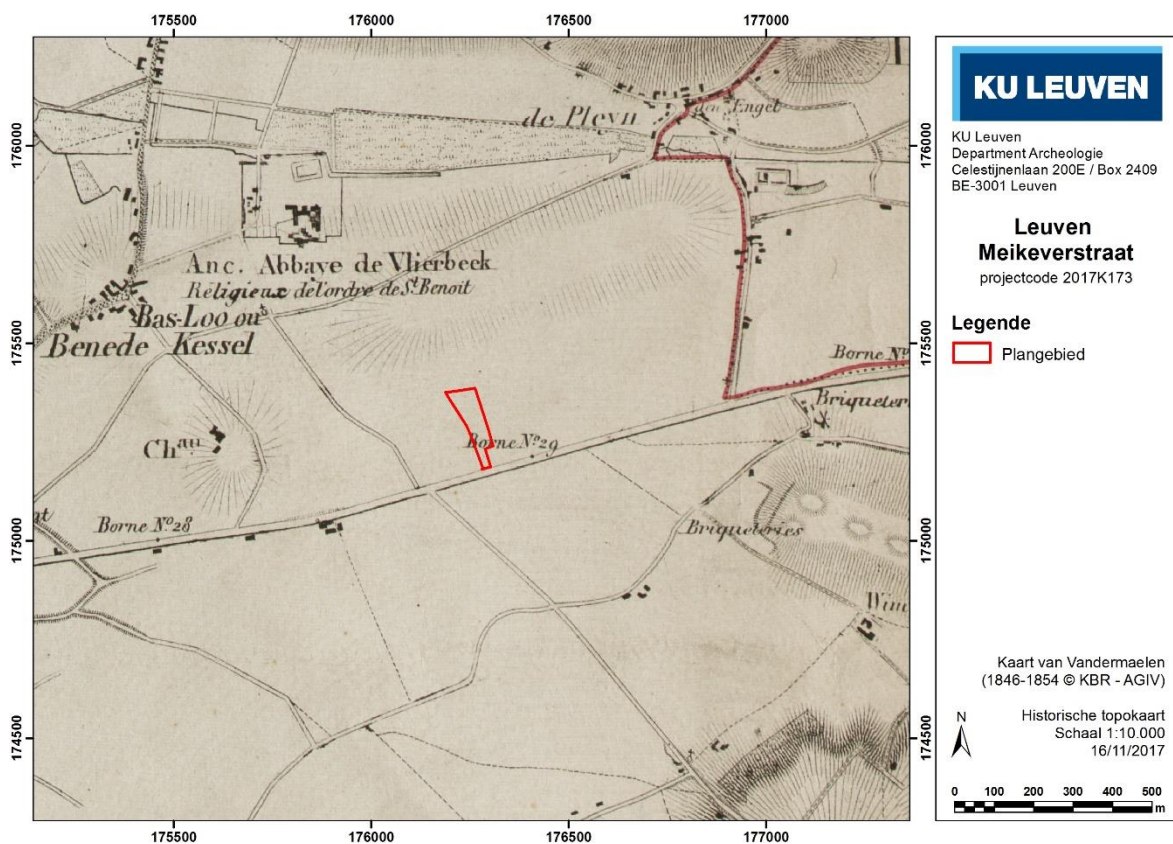
Figuur 22. Locatie van het plangebied op de kaart van Ferraris (1771-1778) (© KBR - AGIV).

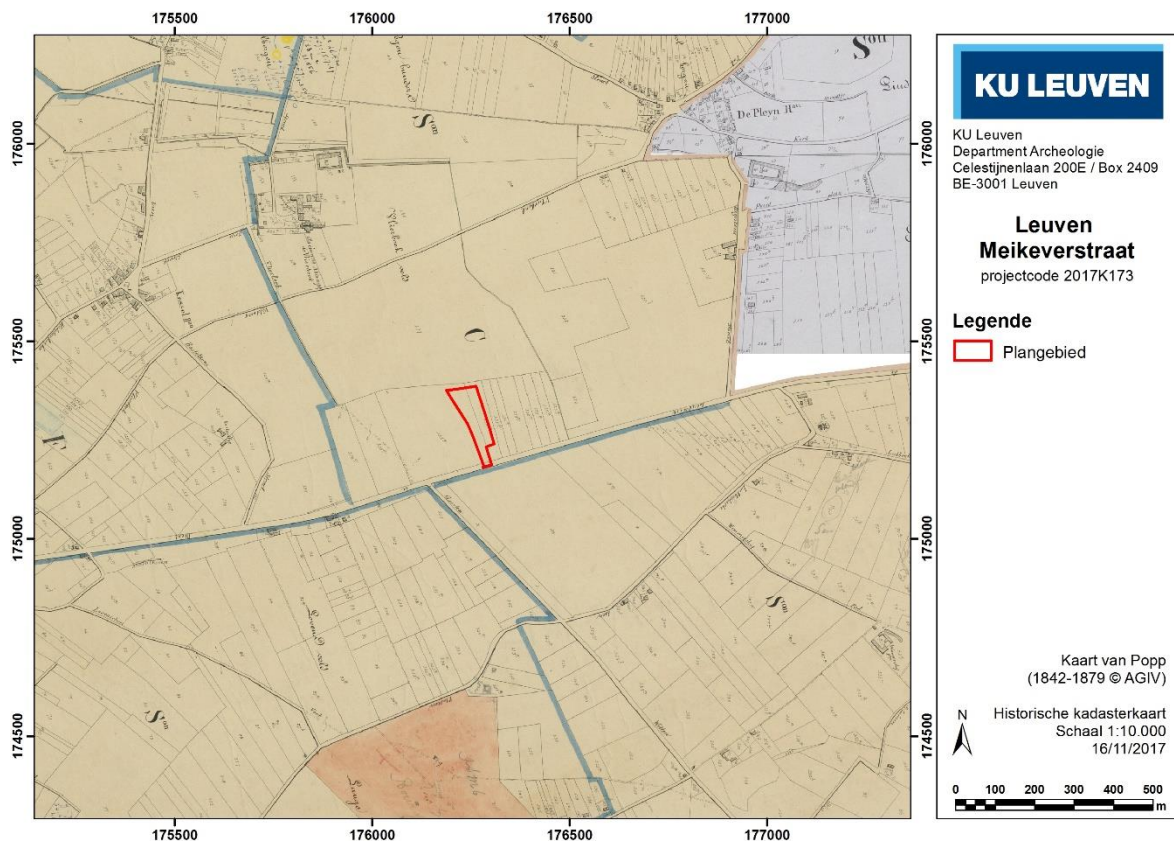
Figuur 23. Locatie van het plangebied op de kaart van Pauli (Beleg van Leuven, 1635 © Rijksmuseum). Door inconsistenties met later kaartmateriaal, kan de locatie alleen bij benadering aangeduid worden (rode cirkel).

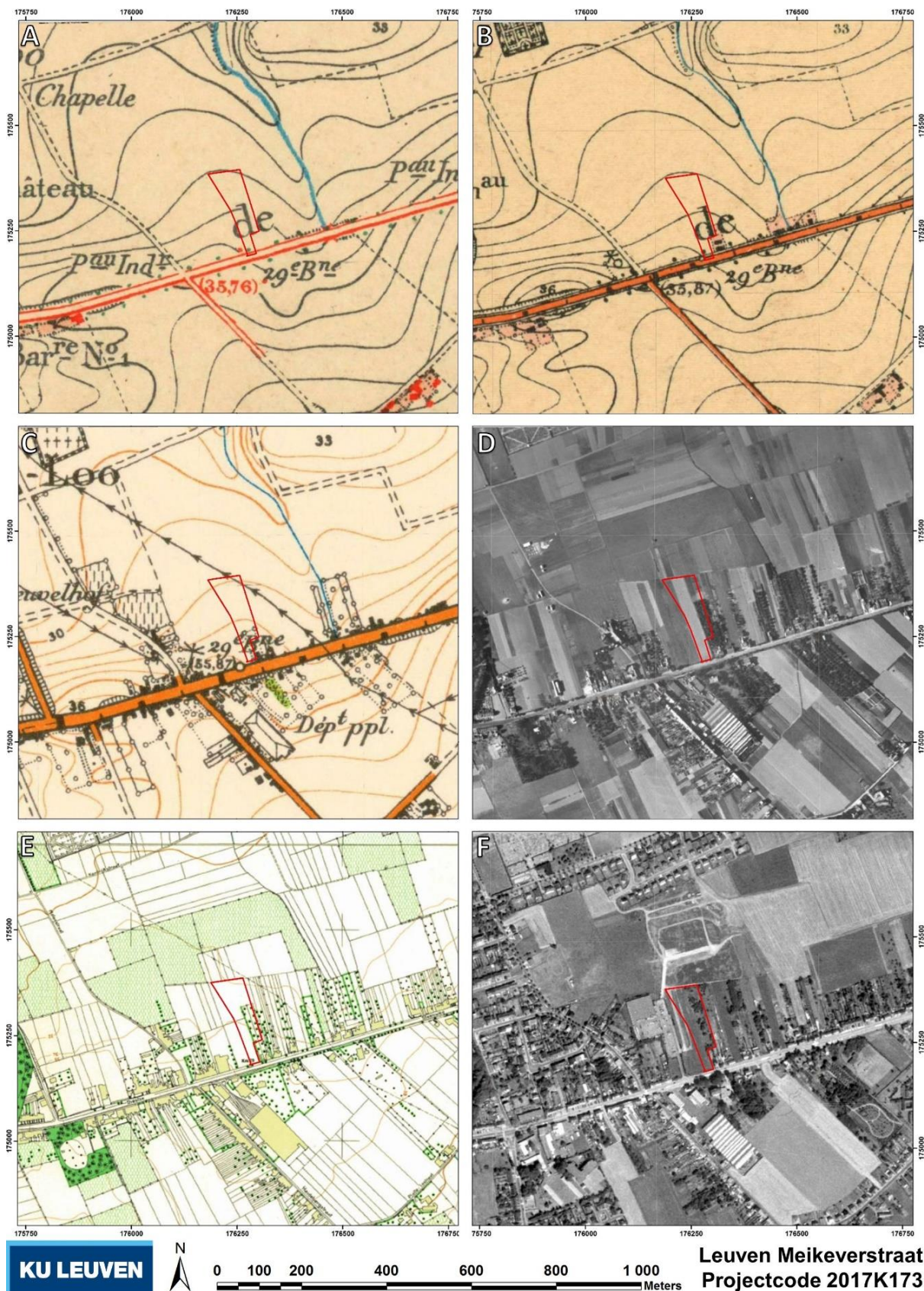
Figuur 24. Locatie van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen (1843-1845) (© Vlaams Brabant – AGIV).

Figuur 25. Locatie van het plangebied op de topografische kaart van Vandermaelen (1846-1854) (© KBR - AGIV).

Figuur 26. Locatie van het plangebied op de kadasterkaart van Popp (1842-1879) (© AGIV) .

Figuur 27. Locatie van het plangebied op opeenvolgende historische kaarten/orthofoto's: topografische kaartseries 1860-1873 (A), 1881-1904 (B), 1883-1939 (C) en 1950-1970 (E) en de orthografische fotoseries 1947-1954 (D) en 1995 (F) (kaarten A, B, C, D en F © NGI; kaart E © AGIV).

2.5 Interpretatie en advies op basis van het bureauonderzoek

Op basis van het landschappelijke luik van deze bureaustudie kan afgeleid worden dat het plangebied, gelegen op een relatief vlak stuk terrein in de vallei van de Abdijbeek-Molenbeek ten oosten van Leuven, landschappelijk een goede kans biedt op de bewaring van eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen. Uit de bodemkaart kunnen we aflezen dat er voor een groot deel van het terrein en dikke A-horizont aanwezig is. Indien dit pakket ten dele het resultaat is van (eeuwen)lange bemesting en grondaanvulling, dan bestaat er een goede kans dat het archeologische vlak relatief weinig verstoord is door akkerbouw. Daaronder kan er zich bovendien een aantal decimeter colluvium bevinden, wat een bufferend effect zal gehad hebben op eventueel aanwezige archeologische niveaus uit periodes voorafgaand aan de afzetting van het colluvium. Het plangebied ligt op redelijk tot matig droge gronden, met weinig kans op erosie.

De vindplaatsen in de nabijheid van het plangebied bevinden zich voornamelijk langs de loop van de Molenbeek, ten noorden van het plangebied. De Diestsesteenweg heeft geen middeleeuwse oorsprong, waardoor er geen reden is om aan te nemen dat er zich langs de zuidelijk rand van het plangebied vóór de nieuwe tijd bewoning heeft ontwikkeld. Op basis van de historische kaarten kan bovendien afgeleid worden dat de percelen binnen het plangebied ook vanaf de nieuwe tijd niet bebouwd zijn. Het kan echter niet uitgesloten worden dat er binnen het plangebied nederzettingen of alleenstaande structuren uit de prehistorie tot de volle middeleeuwen kunnen aangesneden worden die gericht waren op een niet langer bestaand netwerk van wegen/paden.

De afwezigheid van vindplaatsen uit de metaaltijden, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen voor de bredere omgeving van het plangebied – met uitzondering van een tweetal losse vondsten (Tabel 2) – is opvallend, maar biedt opnieuw geen uitsluitel voor het mogelijke voorkomen van een nederzetting uit die perioden binnen het plangebied.

Het terrein ten noordwesten van het plangebied was recent onderzocht met proefsleuven en heeft geen behoudenswaardige archeologische vindplaatsen opgeleverd. Het is echter voorbarig om deze conclusies door te trekken naar het huidige plangebied. Bij prospecties op velden ten oosten van het plangebied, in gelijkaardige landschappelijke omstandigheden, zijn vondsten uit voornamelijk de nieuwe en nieuwste tijd aangetroffen. Deze vondsten zijn evenwel niet noodzakelijk te linken aan bewoning of behoudenswaardige vindplaatsen in de onmiddellijke omgeving; het is meer waarschijnlijk dat ze verband houden met het eeuwenlange bemesten van deze landbouwpercelen.

Er zijn, concluderend, geen concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologisch behoudenswaardige vindplaatsen binnen het plangebied. De bodemgesteldheid ter plaatse biedt echter een relatief hoge kans op een goede fysieke bewaring van eventueel aanwezige archeologische niveaus. Aangezien de geplande bodemingrepen, zowel in de vorm van de wegeniswerken (westelijke deel van het terrein) als de verkavelingsplannen (oostelijke deel van het terrein), tot diep onder de geschatte diepte van het archeologisch leesbare vlak reiken, wordt er geadviseerd om een proefsleuvenonderzoek te laten uitvoeren binnen het plangebied.

3 Conclusies vooronderzoek

3.1 Beantwoording onderzoeksvragen

- *Welke is de archeologische verwachting voor het plangebied?*

Op basis van het historische kaartmateriaal kan afgeleid worden dat er zich binnen het plangebied hoogstwaarschijnlijk geen behoudenswaardige vindplaatsen uit de nieuwe en nieuwste tijd bevinden. Er zijn verder geen concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van vindplaatsen uit de prehistorie tot late middeleeuwen binnen het plangebied. Een cluster CAI-waarnemingen ten noorden van het plangebied, langs de Molenbeek, geeft mogelijk aan dat prehistorische bewoning binnen de vallei langs de waterlopen moet gezocht worden, maar lokale landschappelijke kenmerken spelen ook hun rol in de zichtbaarheid van steentijdsites.

De aanwezigheid van archeologische sites uit de prehistorie tot en met de volle middeleeuwen kan op basis van de bureaustudie niet worden uitgesloten. Er is een zeer lage kans op de aanwezigheid van behoudenswaardige sites uit de late middeleeuwen, nieuwe tijd en nieuwste tijd. Verdere prospectie met ingreep in de bodem is nodig om deze vraag te kunnen beantwoorden.

- *Wat is de kans op het aantreffen van archeologische sites die niet tijdens het reeds uitgevoerde vooronderzoek zijn geïdentificeerd?*

Het huidige vooronderzoek betreft een archeologienota met uitgesteld traject, waardoor er nog geen onderzoek met ingrepen in de bodem hebben plaatsgevonden binnen het plangebied. Er is bovendien weinig gravend archeologisch onderzoek uitgevoerd in de vallei van de Abdijbeek-Molenbeek; de meeste informatie is vergaard door veldprospecties. Hierdoor zijn er ongetwijfeld hiaten in de archeologische kennis van dit gebied ten oosten van Leuven. De afwezigheid van gekende sites uit de metaaltijden, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen is mogelijk te linken aan het gebrek aan gravend archeologisch onderzoek. Sites uit die perioden zijn meestal niet te lokaliseren op basis van historisch kaartmateriaal, topografische kaarten en veldprospecties alleen.

De kans op het aantreffen van archeologische sites die niet tijdens de reeds uitgevoerde bureaustudie zijn geïdentificeerd is daarom onbekend. Verdere prospectieve onderzoeksstappen zijn nodig om deze vraag te kunnen beantwoorden.

- *Indien nog waardevol archeologisch erfgoed aanwezig is, wat is de impact van de geplande werken daarop?*

De geplande werkzaamheden zullen een ingrijpende impact op het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief hebben. Zowel de wegeniswerken als de verkavelingsplannen houden bodemingrepen in die tot diep onder het archeologische vlak zullen reiken. Eventueel aanwezige sporen zullen ofwel volledig ofwel deels vernield worden. Mogelijk wordt binnen het plangebied zelfs het tertiaire niveau aangesneden.

- *Is verder vooronderzoek vereist en welke volgende onderzoeksstappen zijn nodig?*

In het Programma van Maatregelen wordt de verder te volgen onderzoeksstrategie meer in detail uitgewerkt. Hier volstaat het te melden dat een tussenliggende fase met landschappelijke boringen achterwege gelaten kan worden, aangezien er geen landschappelijke of antropogene factoren zijn die aangeven dat (een deel van) het plangebied kansloos is op het aantreffen van in situ archeologische overblijfselen. Er zijn ook geen directe argumenten aan te reiken die een fase met archeologische boringen of steentijd-proefputten rechtvaardigen. De logische volgende onderzoeksstap is het graven van proefsleuven, waarbij het doel niet alleen is om een eventueel sporenvlak te documenteren, maar waarbij er bijzondere aandacht moet gaan aan het bestuderen en interpreteren van de gevarieerde bodem en het mogelijke aantreffen van steentijdconcentraties.

Vooraleer er kan overgegaan worden op een proefsleuvenonderzoek, moet het terrein vrij gemaakt zijn van bomen en andere obstakels die het graven van continue sleuven in de weg staan.

3.2 Samenvatting

In het kader van een nieuwe verkaveling tussen de Laurent-Benoit Dewezlaan en Diestsesteenweg, inclusief wegeniswerken in het verlengde van de Meikeverstraat, moet een archeologienota worden opgesteld. Aangezien een deel van het plangebied op dit ogenblik bebost is, wordt er een archeologienota met uitgesteld traject opgesteld.

Op basis van het landschappelijke luik van de bureaustudie kan geconcludeerd worden dat de topografische kenmerken van en de aanwezige bodemtypes binnen het plangebied geschikt zijn voor permanente menselijke aanwezigheid (nederzettingen) en gunstig zijn voor een relatief goede bewaringstoestand van een eventueel in situ archeologisch bodemarchief. Het beschikbare historische kaartmateriaal lijkt aan te tonen dat er geen bebouwing binnen het plangebied was in de nieuwe tijd en nieuwste tijd, maar geeft uiteraard geen uitsluitsel voor oudere periodes.

In de vallei van de Abdijbeek-Molenbeek, ten oosten van Leuven, is tot op heden weinig gravend archeologisch onderzoek uitgevoerd. De meeste kennis van dit gebied berust op losse vondsten en vondstconcentraties ingezameld bij veldprospecties. Hierdoor zijn er ongetwijfeld een aantal hiaten in onze kennis van het gebied, in het bijzonder wat betreft de vroegere periodes. Een proefsleuvenonderzoek op een ca. 5,8 ha groot terrein onmiddellijk ten noordwesten van het plangebied heeft geen behoudenswaardige archeologische sites opgeleverd, maar die resultaten kunnen niet één op één overgenomen worden voor het huidige plangebied.

De huidige bureaustudie volstaat dus niet om de in de onderzoeksopdracht vooropgestelde onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Daarom wordt er in het bij deze archeologienota horende Programma van Maatregelen een vervolgtraject van het archeologische onderzoek uitgetekend. Er wordt daarin geadviseerd om als volgende onderzoeksstap een proefsleuvenonderzoek binnen het plangebied te laten uitvoeren.

4 Bibliografie

Bogemans, F. (2008) *Legende overzichtskaart quartairgeologie Vlaanderen*, Brussel.

Boreel, G. & M. Schurmans (2017) *Lubbeek – Aansluiting lozingspunten Tempelbeek (22.360). Bureauonderzoek / archeologienota (Zuidnederlandse Archeologische Notities 431)*, Amsterdam.

Claesen, J., B. Van Genechten, G. Verbeelen, N. Pil, E. Dirix & A. Sys (2017) *Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Kessel-Lo – Overwinningstraat (ARCHEBO Rapport 2017B293)*, Kortenaeken.

De Smedt, P. (1980) Het fysisch milieu, *Arca Lovaniensis artes atque historiae reserans documenta* 7, 16-26.

Linten, S. (2015) *Archeologische opgraving Linden Wit Kasteel (prov. Vlaams-Brabant) (Group Monument Rapporten Afdeling Archeologie 2015/05)*, Ingelmunster.

Smeyers, M. (1981) Leuven - Kessel-Lo: opgravingen in de abdij van Vlierbeek, in: A. Provoost (red.) *Blik op het bodemarchief van Oost-Brabant : opgravingen en vondsten in Bierbeek, Hoegaarden, Holsbeek, Landen, Leuven, Opheydissem, Orp-le-Grand, Orsmaal, Rotselaar en Tienen*, Leuven, 47-53 en 178-185.

Stad Leuven (2017) *Ruimtelijk structuurplan Leuven* (voorlopige versie).

Swaelens, C. (2017) *Archeologienota met beperkte samenstelling Wilsele – Pellenberg (BAAC Vlaanderen Rapport 540)*, Gent.

Vanden Borre, J. (2012) *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem, Leuven - Vlierbeekveld* (BAAC Vlaanderen Rapport), Gent.

Van Ranst, E. & C. Sys (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Gent.

Geraadpleegde websites

AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen) viewer: gdiviewer.agiv.be

Cartesius (kaarten, plattegronden, schetsen en luchtbeelden): cartesius.be

Centrale Archeologische Inventaris: cai.onroerenderfgoed.be

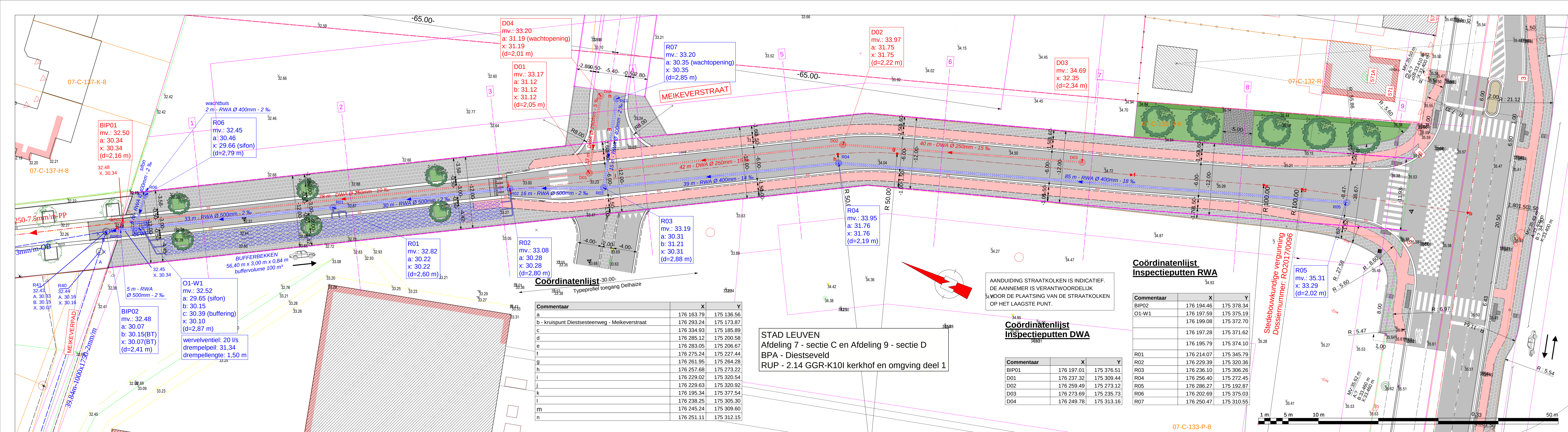
Databank Ondergrond Vlaanderen: dov.vlaanderen.be

Geoportaal Vlaanderen: geo.onroerenderfgoed.be

Geopunt Vlaanderen: geopunt.be

Inventaris Onroerend Erfgoed: onroerenderfgoed.be

Bijlage 1: werkplannen

Coördinatenlijst
Typeprofiel toegang Delhaize

Commentaar	X	Y
a	176 163.79	175 136.56
b - kruispunt Diestsesteenweg - Meikeverstraat	176 293.24	175 173.87
c	176 334.93	175 185.89
d	176 285.12	175 200.58
e	176 283.05	175 206.67
f	176 275.24	175 227.44
g	176 261.95	175 264.28
h	176 257.68	175 273.22
i	176 229.02	175 320.54
j	176 229.63	175 320.92
k	176 195.34	175 377.54
l	176 238.25	175 305.30
m	176 245.24	175 309.60
n	176 251.11	175 312.15

STAD LEUVEN
Afdeling 7 - sectie C en Afdeling 9 - sectie D
BPA - Diestseveld
RUP - 2.14 GGR-K10I kerkhof en omgeving deel 1

AANDUIDING STRAATKOLKEN IS INDICATIEF.
DE AANNEMER IS VERANTWOORDELIJK
VOOR DE PLAATSING VAN DE STRAATKOLKEN
OP HET LAAGSTE PUNT.

Coördinatenlijst
Inspectieputten DWA

Commentaar	X	Y
BIP01	176 197.01	175 376.51
D01	176 237.32	175 309.44
D02	176 259.49	175 273.12
D03	176 273.69	175 235.73
D04	176 249.78	175 313.16

Coördinatenlijst
Inspectieputten RWA

Commentaar	X	Y
BIP02	176 194.46	175 378.34
O1-W1	176 197.59	175 375.19
	176 199.08	175 372.70
	176 197.28	175 371.62
	176 195.79	175 374.10
R01	176 214.07	175 345.79
R02	176 229.39	175 320.36
R03	176 236.10	175 306.26
R04	176 256.40	175 272.45
R05	176 286.27	175 192.87
R06	176 202.69	175 375.03
R07	176 250.47	175 310.55

Directie Ruimtelijke Ontwikkeling
Studiedienst weg- en waterbeheer
Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
tel.: 016 27 25 00 - fax: 016 27 29 59

Ontwerp
Meikeverstraat 3010 Leuven

Riolering- en wegeniswerken

PLAN: Nieuwe toestand

Voorgesteld door
wnd. Directeur Ruimtelijke Ontwikkeling

opgemaakt door G. Vandebek

ir. V. Philippaerts

Goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen in zitting van:
op last van het college
De stadssecretaris

de burgemeester
bij delegatie
D. Robbeets
schepenen van openbare werken

G. Vriens

Goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van:
Op last van de raad
De stadssecretaris:

de burgemeester
L. Tobback

G. Vriens

WIJZIGING:

Bouwaanvraag

Datum: 26-09-2017
Schaal: 1/250

PLAN
3

Getekend: Kpeeters
Bestand: Diestsesteenweg
Dossiernr.: RO_sww/12.063/865.11

Legende Gewestplan

- B: Bouwrijke tuinstrook
- FV: Fiets- en voetpad
- GW: Grootwinkelbedrijven
- H: Zone voor handel
- O: Opslagruimte
- OB: Open bebouwing
- OW: Openbare wegen
- PGR: Openbare parking met groenaanleg
- T: Zone voor tuinen
- WH: Zone voor wonen en handel

Directie Ruimtelijke Ontwikkeling
Studiedienst weg- en waterbeheer
Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
tel.: 016 27 25 00 - fax: 016 27 29 59

Autonoom Gemeentebedrijf
Stadsontwikkeling Leuven (AGSL)
Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
tel.: 016 27 26 77 - agsl@leuven.be

Ontwerp N2 Diestsesteenweg aansluiting Meikeverstraat, 3010 Leuven
Aansluiting nieuwe verkaveling Vlierbeekveld aan de N2
Riolering- en wegeniswerken

PLAN: Verkaveling - Ontworpen toestand Voorstel 1

Voorgesteld door
wnd Directeur Ruimtelijke Ontwikkeling

opgemaakt door H. Quintens

Ir. V. Philippaerts

Goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen in zitting van:
op last van het college
De stadssecretaris

de burgemeester
de delegatie
D. Robbeets
schepenen van openbare werken

Goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van:
Op last van de raad
De stadssecretaris:

de burgemeester
L. Tobback

WIJZIGING:

Voorontwerp

Datum: 06-10-2017 Schaal: 1/250 Prijs:	PLAN 1	Getekend: Kpeeters Bestand: Diestsesteenweg Dossiernr.: RO_sww/12.063/065.11
--	---------------	--

Bijlage 2: Plannenlijst

Plan nr.	Fig. nr.	Type plan	Onderwerp plan	Aanmaak schaal	Aanmaak wijze	Actor	Datum
1	1	Kadasterkaart	Locatie plangebied op het Groot Referentie Bestand (GRB)	1:2.500	ArcGIS	JC	15/11/2017
2	2	Topografische kaart	Locatie plangebied op topografische kaart	1:10.000	ArcGIS	JC	15/11/2017
3	3	Gewestplan	Locatie plangebied op Gewestplan	1:10.000	ArcGIS	JC	15/11/2017
4	4	Werkplannen	Werkplannen wegeniswerken, geplot op GRB	1:250	nvt	KP	26/09/2017
5	5	Werkplannen	Werkplannen verkaveling (voorlopig), geplot op GRB	1:250	nvt	KP	06/10/2017
6	6	Hoogtemodel	Locatie plangebied op digitaal hoogtemodel Vlaanderen (DHMV)	1:25.000	ArcGIS	JC	15/11/2017
7	7	Hoogtemodel	Detail hoogtemodel, met aanduiding hoogteprofielen	1:2.500	ArcGIS	JC	15/11/2017
8	9	Orthofoto	Locatie plangebied op orthografische foto, reeks 2016	1:5.000	ArcGIS	JC	15/11/2017
9	10	Geologische kaart	Locatie plangebied op tertiairgeologische kaart	1:25.000	ArcGIS	JC	15/11/2017
10	11	Geologische kaart	Locatie plangebied op de quartairgeologische kaart	1:25.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
11	12	Bodemkaart	Locatie plangebied op de bodemkaart van België	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
12	13	Bodemkaart	Detail bodemkaart	1:2.500	ArcGIS	JC	16/11/2017
13	14	Bodemkaart	Locatie plangebied op landbouwgebruikskaart	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
14	15	Bodemkaart	Locatie plangebied op bodembekkkingskaart	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
15	16	Hydrografische kaart	Locatie plangebied op de hellingkaart	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
16	17	Hydrografische kaart	Locatie plangebied op bodemerosiekaart en afstromingskaart	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
17	18	Onroerend Erfgoedkaart / topogr. kaart	Locatie plangebied in relatie tot archeologische databasegegevens, geplot op de topografische kaart van België	1:25.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
18	19	Onroerend Erfgoedkaart / hoogtemodel	Locatie plangebied in relatie tot CAI, geplot op digitaal hoogtemodel	1:25.000	ArcGIS	JC	17/11/2017
19	20	Historische kaart	Locatie plangebied ten opzichte van kaart van Van Deventer	1:20.000	ArcGIS	JC	23/10/2017

20	21	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Villaret (1745-1748)	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
21	22	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Ferraris (1771-1778)	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
22	23	Historische kaart	Locatie plangebied ten opzichte van kaart van Pauli (1635)	nvt	nvt	JC	16/11/2017
23	24	Historische kadasterkaart	Locatie plangebied op Atlas der Buurtwegen (1843-1845)	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
24	25	Historische topografische kaart	Locatie plangebied op kaart van Vandermaelen (1846-1854)	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
25	26	Historische kadasterkaart	Locatie plangebied op kadasterkaart van Popp (1842-1879)	1:10.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
26	27A	Historische kadasterkaart	Locatie plangebied op topografische kaart, reeks 1860-1873	1:5.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
27	27B	Historische topografische kaart	Locatie plangebied op topografische kaart, reeks 1881-1904	1:5.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
28	27C	Historische topografische kaart	Locatie plangebied op topografische kaart, reeks 1883-1939	1:5.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
29	27D	Historische orthofoto	Locatie plangebied op orthografische foto, reeks 1947-1954	1:5.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
30	27E	Historische topografische kaart	Locatie plangebied op topografische kaart, reeks 1950-1970	1:5.000	ArcGIS	JC	16/11/2017
31	27F	Historische orthofoto	Locatie plangebied op orthografische foto, reeks 1995	1:5.000	ArcGIS	JC	16/11/2017

Bijlage 3. Lijst figuren

Figuur 1. Locatie van het plangebied op het Grootchalig Referentie Bestand (GRB © AGIV).....	5
Figuur 2. Locatie van het plangebied op de topografische kaart van België (© NGI).	6
Figuur 3. Locatie van het plangebied op het Gewestplan (© AGIV). Het plangebied bevindt zich volledig in woongebied.....	6
Figuur 4. Riolerings- en wegeniswerken geplot op het GRB.....	7
Figuur 5. (Voorlopige) verkavelingsplannen geplot op het GRB	7
Figuur 6. Het plangebied op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen (© GDI-Vlaanderen), met aanduiding van de belangrijkste topografische punten in de omgeving van het plangebied.....	11
Figuur 7. Detail van het digitaal hoogtemodel.	11
Figuur 8. Hoogteprofielen A-B, C-D en Y-Z. Het rode kader duidt de locatie van het plangebied aan in relatie tot de bredere omgeving.....	12
Figuur 9. Locatie van het plangebied op een recente orthografische foto, winter 2016 (© NGI).....	12
Figuur 10. Het plangebied op de tertiairgeologische kaart van België (© DOV), met aanduiding van de isohypsen (basis quartaire afzettingen – top tertiaire afzettingen).....	13
Figuur 11. Het plangebied op de quartairgeologische kaart van België (© DOV).	13
Figuur 12. Het plangebied op de bodemkundige kaart van België (© DOV).	14
Figuur 13. Detail van de bodemkundige kaart van België.	14
Figuur 14. Het plangebied op de landbouwgebruikskaart van België 2016 (© WMS Landbouw en Visserij).....	15
Figuur 15. Het plangebied op de bodembedekkingskaart (© WMS Landbouw en Visserij).	15
Figuur 16. Het plangebied op de hellingenkaart (© WMS-VMM).	16
Figuur 17. Het plangebied op de potentiële bodemerosiekaart en afstromingskaart (© ALBON-DOV).....	16
Figuur 18. Locatie van het plangebied in relatie tot de waarnemingen en gebeurtenissen opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris, de plangebieden waarvoor bekrachtigde archeologienota's beschikbaar zijn, de vastgestelde archeologische zones	

en de inventaris met gebieden waar geen archeologie te verwachten is (© Agentschap Onroerend Erfgoed). Geplot op de topografische kaart van België (© NGI). 20

Figuur 19. Locatie van het plangebied in relatie tot de waarnemingen opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris (© Agentschap Onroerend Erfgoed). Geplot op het Digitaal Hoogtemodel (© GDI-Vlaanderen) en de topografische kaart van België (© NGI). 21

Figuur 20. Locatie van het plangebied in verhouding tot de kaart van Van Deventer (ca. 1550), geplot op het Grootchalig Referentie Bestand (GRB © AGIV). 25

Figuur 21. Locatie van het plangebied op de kaart van Villaret (1745-1748) (© Informatie Vlaanderen – AGIV). 25

Figuur 22. Locatie van het plangebied op de kaart van Ferraris (1771-1778) (© KBR - AGIV). 26

Figuur 23. Locatie van het plangebied op de kaart van Pauli (Beleg van Leuven, 1635 © Rijksmuseum). 26

Figuur 24. Locatie van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen (1843-1845) (© Vlaams Brabant – AGIV). 27

Figuur 25. Locatie van het plangebied op de topografische kaart van Vandermaelen (1846-1854) (© KBR - AGIV). 27

Figuur 26. Locatie van het plangebied op de kadasterkaart van Popp (1842-1879) (© AGIV) 28

Figuur 27. Locatie van het plangebied op opeenvolgende historische kaarten/orthofoto's: topografische kaartseries 1860-1873 (A), 1881-1904 (B), 1883-1939 (C) en 1950-1970 (E) en de orthografische fotoseries 1947-1954 (D) en 1995 (F) (kaarten A, B, C, D en F © NGI; kaart E © AGIV). 29

EENHEID PREHISTORISCHE ARCHEOLOGIE
Celestijnenlaan 200E bus 2409
3001 HEVERLEE, België
tel. + 32 16 32 64 58
fax + 32 16 32 29 80
prehistorische.archeologie@ees.kuleuven.be
www.kuleuven.be